BLADE AF TAARBÆK SOGNS HISTORIE

HÆFTE I.

UDGIVNE AF
TAARBÆKS
GRUNDEJERFORENING

BLADE AF

TAARBÆK SOGNS

HISTORIE

UDGIVNE AF TAARBÆKS GRUNDEJERFORENING

HÆFTE I.

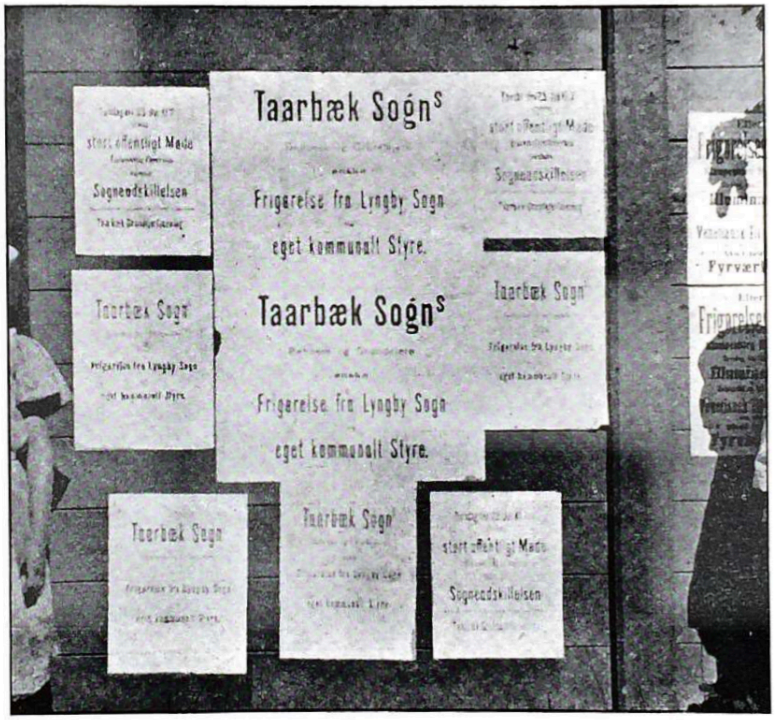

1500 Plakater forkyndte i Marts og Juli 1908 Taarbæk Sogns Befolknings Ønske om Sognets kommunale Selvstyre.

Citat fra Mødet i Taarbæk Hotel 23. Marts 1908:
„Naar Norge kunde frigøre sig fra Sverige,
„maa Taarbæk Sogn vel ogsaa kunne opnaa
„Adskillelse fra Lyngby."

HARALD JENSENS BOGTRYKKERI. KØBENHAVN

Til

Taarbæk Sogns Befolkning.

Det er næppe før set i vor kommunale Historie, at et Sogns Beboere alle som een have rejst sig mod sin kommunale Styrelse.

Men ikke mindre ejendommeligt turde det være, at denne Styrelse — Lyngby Sogneraad — vil hævde sit saa kritiserede Regimente over Taarbæk Sogn paa Trods af Befolkningens enstemmige Ønske.

Det er imidlertid klart, at Sogneraadet i Lyngby ikke i Længden kan fastholde dette sit Standpunkt, og det gælder derfor om fra nu af at kæmpe med Iver og Udholdenhed for vort Sogns kommunale Selvstyre.

I den Kamp, som nu forestaar, vil det formentlig være af Interesse at have et kort Resumé af, hvad der hidtil er virket for denne Sag.

Vi fremsende derfor dette Hæfte, idet vi samtidig bringe Befolkningen vor Tak for den udprægede Tillid, som den har vist os. En særlig Tak rette vi til de tvende Forkæmpere for Sagen i Lyngby Sogneraad, D'Herrer Partikulier Johs. Garrn og Fisker Peter Larsen, hvis Billeder vi have benyttet til disse Bilag til Taarbæk Sogns Historie.

Januar 1909.

Bestyrelsen for Taarbæk Grundejerforening

S. BREDVAD. CARL NORSTRAND. THOMAS MØLLER.

L. OLSEN. F. KALKO. J. WERNER.

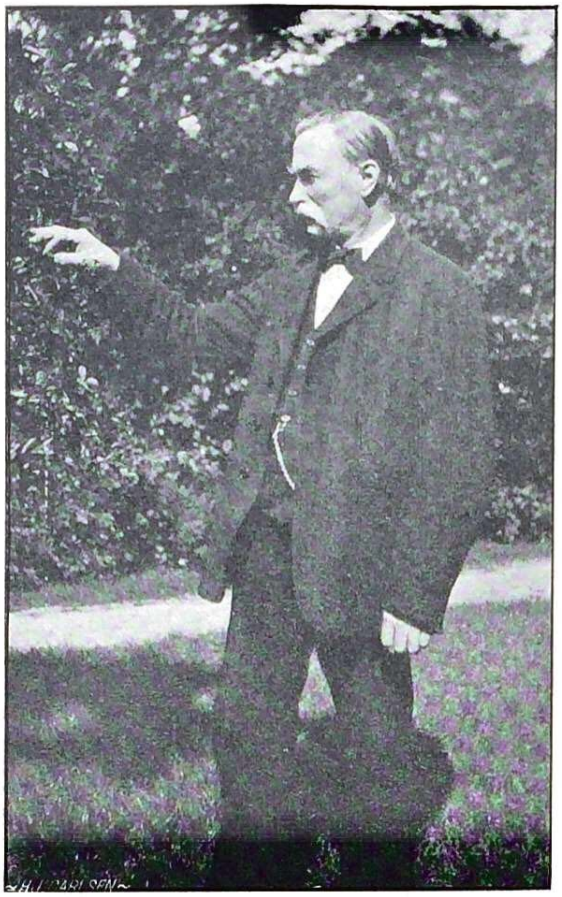

PARTIKULIER JOHANNES GARRN.
Medlem af Sogneraadet.

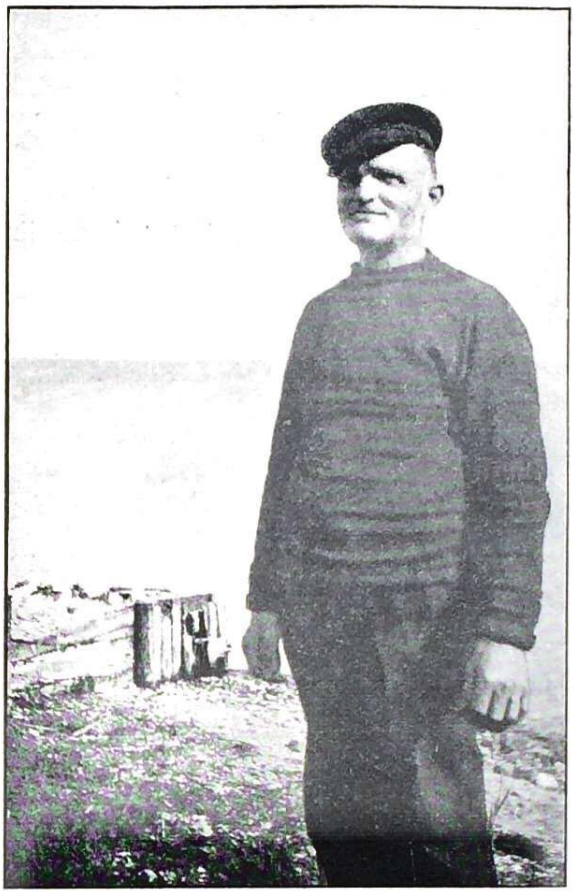

FISKER PETER LARSEN.
Medlem af Sogneraadet.

Resumé.

30. Juli 1881.

Højesteretssagfører Octavius Hansens Pjece: „Om Kystens kommunale Forhold“.

Skønt den nu forhaabentlig afsluttede Kystepidemi, som har vakt saa meget Røre og foranlediget Sommerbeboerne til i skarevis i den bedste Sommertid at forlade deres Landsteder, ikke direkte har kunnet paavises at være fremkaldt ved Mangelfuldheden af de sanitære Foranstaltninger, har den dog paany henledet den offentlige Opmærksomhed paa de hygiejniske Vilkaar paa den Kyststrækning, hvor saa stor en Del af Hovedstadens Befolkning slaar sig ned om Sommeren for at styrke eller genvinde sit Helbred. Det er atter blevet oplyst og bragt i Erindring, at Forholdene, navnlig i de tættere beboede og bebyggede Dele af Kysten (Taarbæk og Skodsborg) frembyde alle Betingelser for Udviklingen og Udbredelsen af Epidemier, og at disse KøbenhavnernesSommeropholdssteder, hver Gang en Epidemi opstaar, ville frembyde et vel forberedt Felt for dens Hærgninger. Det er fra lægekyndig Side tilstrækkelig oplyst, at særlig de tættest bebyggede Dele af Kysten med Hensyn til Kloak-, Vand- og Renovationsvæsen ere stillede paa en meget foruroligende Maade, og jeg behøver derfor ikke nærmere at udvikle denne Side af Sagen. Kun skal jeg med et slaaende Vidnesbyrd om Tilstanden's Mangelfuldhed tillade mig at fremhæve, at i det tæt bebyggede Gamle Taarbæk, hvor Hus ligger ved Hus lige saa nær, om ikke nærmere end i mange Provinsbyer, *findes der ikke Noget, der ligner en offentlig Kloak* eller lukket

Spildevandsledning, skønt en saadan maa erkendes at være den nødvendige Basis for enhver nogenlunde rationel hygiejnisk Ordning af Forholdene i tæt bebyggede Distrikter.

Jeg ønsker derimod særlig at henlede den offentlige Opmærksomhed paa et Forhold, som baade i og for sig er uretfærdigt og urimeligt, og som navnlig, hvis det ikke forandres vil medføre, at der ikke i en overskuelig Fremtid kan ventes nogen grundig Bedring af de sanitære Vilkaar paa de Steder, hvor Hovedstadsbefolkningen søger hen netop for Sundhedens Skyld. Det er *den kommunale Ordning og Styrelse, hvorunder Kyststrækningen befinder sig.* Jeg skal i saa Henseende nærmest holde mig til Forholdene i *Taarbæk,* baade fordi jeg bedst kender disse, og fordi Ulæmperne og Uretfærdigheden der fremtræder i deres grelleste Form. Men hvad der gælder om Taarbæk, finder i Hovedsagen ligeledes Anvendelse paa Skovshoved, Bellevue, Skodsborg og Vedbæk.

Taarbæk — hvorved forstaas Kyststrækningen Østen for Dyrehaven fra Bellevue til Strandmøllen — henhører i kommunal Henseende til Lyngby Kommune, idet Taarbæk udgør denne Kommunes 5te og 6te Distrikt, til hvilket sidste dog tillige henregnes Raadvad. Ved den store ubeboede Dyrehave er Taarbæk *fuldstændig adskilt fra den øvrige Del af Lyngby Sogn,* og Afstanden til Lyngby er allerede i og for sig betydelig (c. 1 Mil), men den besværliggøres yderligere ved den Omstændighed, at der imellem Lyngby og Taarbæk ikke er nogen regelmæssig Befordring, idet Trafikken baade fra Taarbæk og fra Lyngby gaar til København. For den, der ikke holder Vogn, koster en Tur til Lyngby fra Taarbæk 10 à 15 Gange saa meget som en Tur til København. Dyrehaven skiller Taarbæk fra Lyngby omtrent ligesaa meget som et Sund af samme Bredde. I levende Live havde Taarbæks Beboere intet med Lyngby at gøre (afset fra, at de regeres af Lyngby Sogneraad og aflevere deres Skat til Lyngby). Derimod modtager Lyngby velvillig deres Lig til Begravelse paa den midt i Byen paa en ophøjet Plads liggende Kirkegaard, hvorfra Byens Brønde hente deres Næring.

Det er imidlertid ikke alene de territoriale Forhold og Trafikforholdene, der medføre en Særstilling for Taarbæk ; Forholdene ere *overhovedet ganske særlige i Taarbæk* og navnlig forskellige fra Forholdene i den Vest for Dyrehaven liggende Del af Lyngby Kommune. Befolkningen i Taarbæk bestaar om Sommeren for Størstedelen af Landliggere, som, forsaavidt de bo i Taarbæk over 4 Maaneder, svare Formue- og Lejlighedsskat til Lyngby Kommune. Det er klart, at saadanne Beboere stille særlige Krav med Hensyn til de kommunale Indretninger og Foranstaltninger til Gengæld for den Skat de yde. En Del af de *faste* Beboere — dog ikke nogen større Del — ernære sig ved Fiskeri, men det største Antal af de faste Beboere have deres Erhverv ved Sommerbeboerne, til hvem de udleje deres Huse, eller for hvem de udføre Arbejde som Gartnere, Haandværkere, Daglejere etc. Om Agerdyrkning er der ikke Tale, af den simple Grund, at der næppe er en Skjæppe Land tilovers til at dyrke med Sæd. I den øvrige Del af Lyngby Sogn er derimod endnu Agerdyrkningen den overvejende Erhvervskilde. Af denne Forskel følger, at de kommunale Behov ere vidt forskellige i de to Dele, hvori Sognet deles ved Dyrehaven, og den tætte Bebyggelse af Taarbæk medfører særlig, at der trænges til kommunale Foranstaltninger, hvortil der i den øvrige landlige Del af Sognet ikke er Trang. Med al Agtelse for det ærede Sogneraad i Lyngby ligger det nær at forudsætte, at dette ikke har et tilstrækkelig aabent Øje for, hvad den mindre fjerntliggende Del af Sognet tiltrænger i kommunal Henseende, og navnlig kan det ikke ventes, at et Sogneraad, der hovedsagelig repræsenterer Landbointeresser, kan have fornøden Interesse for og Indsigt i, hvad en saa aparte stillet Strækning af Sognet som Taarbæk behøver, for at de kommunale Forholds Ordning kan siges at tilfredsstille de Krav, som de særlige Forhold stille. Der er da ogsaa ganske naturlig allerede i en Aarrække i Taarbæk været næret et bestemt Ønske om at blive udskilt af den kommunale Forbindelse med Lyngby, og at faa Lov til selv at styre sine kommunale Sager. Selv afset fra de talrige Sommerbeboere er Befolkningen i Taarbæk stor nok (over 1000 Individer) til at danne en passende Kommune ; baade de territoriale Forhold og de særlige Interesser, der skulde varetages, synes at gøre dette Ønske rimeligt og naturligt. Den kommunale Inddeling af Landet og Indrømmelsen af kommunal Selvstyre er jo baseret paa Forudsætningen om Fællesskab i Interesser og Ensartethed af Forholdene i de enkelte kommunale Kredse, hvorved det bliver naturligt og ønskeligt, at de Paagældende styre deres egne kommunale Anliggender. Men hvor Forholdene i en Kommune ere saadanne, at der i de forskellige Dele, hvori Kommunen er adskilt ved de territoriale

Forhold, er fuldstændig Modstrid i Interesserne og Uensartethed i Livs- og Næringsforholdene, der fremtræder en kommunal Adskillelse baade som en naturlig og retfærdig Fordring. Naar Taarbæks Ønske om kommunal Selvstyre alligevel hidtil ikke har kunnet realiseres, skyldes dette vistnok væsentlig Hensynet til de kirkelige Forhold. Da der nu imidlertid er tilvejebragt i Taarbæk ikke alene en Kirke, men ogsaa en Bolig til en Præst og visse faste Indtægter for en saadan, tør det vel forventes, at der ialfald ved Vakance i Lyngby Sognekald, ikke fra kirkelig Side vil stille sig Vanskeligheder i Vejen for, at Taarbæk kan blive udskilt fra det hæmmende og skadelige Fællesskab med Lyngby Kommune.

Dette Ønske om Selvstændighed i kommunal Henseende, som saaledes allerede den territoriale Adskillelse og Hensynet til de Krav, som de særlige Forhold stille, gør naturligt og rimeligt, bliver imidlerid ligefrem et *Retfærdighedskrav,* naar henses til *Forholdet mellem de kommunale Indtægter og Udgifter for Taarbæks Vedkommende.* De kommunale *Indtægter* i Taarbæk ere for den overvejende Del Formue- og Lejlighedsskatten. Ifølge de iaar fremlagte Ligningslister udgør Skatten paa Formue og Lejlighed for Taarbæks Vedkommende: af de faste Beboere ca. 4000 Kr., af Sommerbeboerne ca. 20,000 Kr. Af de Indtægter, som hele Lyngby Kommune aarlig har foruden Formue- og Lejlighedsskatter, og som udgør ca. 15,000 Kr., tør det antages, at mindst 2000 Kr. maa regnes Taarbæk til Gode. Dette bliver altsaa en aarlig *Indtægt af 26,000 Kr.,* som Lyngby Kommune har af Taarbæk, og den overvejende Del heraf skyldes Sommerbeboerne. Hvor stor en Del af denne Indtægt der anvendes til Bedste for Taarbæk, eller rettere: hvor stor en Del af Lyngby Sogns kommunale *Udgifter,* der kunne *siges at vedkomme Taarbæk,* fremgaar ikke direkte af Kommuneregnskaberne, og det tør maaske antages, at end ikke Sogneraadet har nogen klar Forestilling om, hvorledes Forholdet stiller sig. Efter de Undersøgelser, jeg har anstillet, koster *Fattigvæsenet* for Taarbæks Vedkommende aarlig ialt henved 4000 Kr.; til *Skolevæsenet* gaar noget over 3000 Kr. *Lygtevæsenet* og Vedligeholdelse af kommunale *Veje* i Taarbæk kan anslaas til ca. 500 Kr. aarlig. Dette tilsammen bliver ca. 7500 Kr. aarlig. Taarbæk maa dog endvidere *belastes* med et passende Beløb (500 Kr.) som *Andel i Sogneraadets almindelige Udgifter* (Skatteopkrævning, Budløn, Tryksager, Gage til Sogneraadets Sekretær, Brandvæsen, afløst Pligtarbejde etc.) og med en Andel af Kommunens aarlige Bidrag (ca. 5000 Kr.) til *Amtsrepartitionsfondet,* lad os sige højt 2000 Kr., og vi komme da til det højst mærkelige Resultat, at der *af de ca. 26,000 Kr.,* der aarlig udredes af Taarbæks Beboere, *ikkun anvendes ca. 10,000 Kr.* ordinært aarlig til Fyldestgørelse af Taarbæks kommunale Behov. De resterende *ca. 16,000 Kr.,* eller over $^3/_5$ af Taarbæks aarlige Skat, *bliver i Lyngby* og anvendes der enten til de kommunale Interesser i den vestlige Del af Sognet eller til at spare dennes Beboere for at udrede en Del af det, som de dem vedrørende kommunale Indretninger udkræve. Med andre Ord: *Taarbæk betaler aarlig en Tribut af ca. 16,000 Kr. til Lyngby til Dækning af Udgifter, som ikke have den fjerneste Interesse for Taarbæks Beboere,* idet der som ovenfor antydet, paa Grund saavel af de territoriale Forhold som af hele Trafikkens Retning og Natur kun er en særdeles ringe Forbindelse mellem Taarbæk og den øvrige Del af Sognet. Forholdet kan ogsaa udtrykkes saaledes: *den kommunale Skat, som Sommerbeboerne af Taarbæk betale, gaar for den overvejende Del til Lyngby til Bedste for kommunale Indretninger og Fyldestgørelse af kommunale Tarv, som ikke have den fjerneste Interesse for de nævnte Sommerbeboere.* Dette Forhold forekommer mig at være i høj Grad uretfærdigt mod Sommerbeboerne og uheldigt for de faste Beboere af Taarbæk. De første have et naturligt og billigt Krav paa at *faa Valuta for den Skat, de erlægge,* derved at den anvendes til de kommunale Tarv, hvormed de have at gøre. At betale Skat er aldrig behageligt, men Skatteydere have dog i Reglen en vis Sikkerhed for eller dog Forventning om, at Skatten direkte eller indirekte kommer dem selv tilgode. Men særdeles irriterende er det at maatte betale Skat med Bevidsthed om, at man Intetsomhelst faar til Gengæld. Hvis man tog de Penge, som Taarbæks Sommerbeboere betale i Kommuneskat, og anvendte dem paa Island eller Færøerne, vilde man i højere Grad have tilsidesat disse Skatteyderes Krav paa at faa Valuta for deres Penge end nu, da de anvendes til Bedste for Lyngby. Naar dertil kommer, at det *kommunale Behov* i det Distrikt, hvorfra Skatten stammer, tiltrods for den betydelige Skatteindtægt, i høj Grad *forsømmes,* og at der navnlig saa godt som Intet gøres for de *sanitære* Forhold, skønt de omtalte Skatteydere netop vælge dette Opholdssted for Sundhedens Skyld, saa vil det vistnok blive erkendt, at her foreligger en For-

urettelse, hvortil der ikke findes noget tilsvarende andetsteds i Landet. Taarbæks *faste Beboere*, hvis hele Næring er afhængig af Sommerbeboerne, og som for en stor Del ville blive brødløse, hvis deres By paa Grund af mangelfulde sanitære Forholdsregler skulde blive opgiven som Sommerophold for Hovedstadens Beboere (de have i Aar havt en dyr Erfaring i saa Henseende), have ligeledes berettiget Grund til at beklage sig over, at den Skatteindtægt, der haves i Taarbæk, anvendes i Lyngby istedetfor at benyttes til at gøre Taarbæk til et for Københavnerne sundt og behageligt Sommeropholdssted. Det maa overhovedet være indlysende, at saadanne kommunale Foranstaltninger og Indretninger, som ere fyldestgørende i en landlig Kommune, *ikke kunne tilstrække i et tæt bebygget Badested* og Sommeropholdsted. Endog afset fra, at selve *den tætte Bebyggelse kræver extraordinære hygiejniske Foranstaltninger og Indretninger*, vil Enhver kunne forstaa, at der ved et Badested med en velhavende Befolkning, som svarer særdeles betydelige kommunale Skatter, i *mange Retninger stilles extraordinære Krav*, og det er i høj Grad ubilligt og unaturligt, at disse Krav, skønt Pengene rigelig ere tilstede, ikke skulle kunne fyldestgøres, fordi Størstedelen af Skatteindtægten anvendes til Bedste for uvedkommende Distrikter. Enhver, der har besøgt Badesteder i Udlandet, vil have erfaret, hvilke ofte enorme Udgifter den paagældende Kommune sætter sig i for at gøre Stedet tiltrækkende og behageligt for Badegæsterne. I *Taarbæk* er det *knapt nok, at de kommunale Krav, som stilles i enhver Landsbykommune tilfredsstilles.* Der sørges ganske vist overensstemmende med Lovgivningen for de i Taarbæk hjemmehørende *Fattige*, men om at skaffe værdige og svagelige Trængende noget blidere Kaar, end Loven fordrer, er der ikke Tale. *Skolen*, hvis Bygning i sin Tid er skænket Taarbæk af en Privatmand, holdes tarvelig vedlige og Sognet betaler Lønnen til 2 Lærere, som skulle undervise det store Antal (over 100) skolesøgende Børn (til en Lærerinde ved en Syskole yder Sognet ca. 200 Kr.). Der finder i den mørke Del af Aaret en tarvelig *Belysning* Sted af en Del af Strandvejen gennem Taarbæk, hvorved dog maa bemærkes, at det ikke er Sogneraadet, som i sin Tid har bekostet de 32 Lygter, som benyttes til denne Belysning af Strandvejen. — Men *dermed er vi ogsaa til Ende med de kommunale Velgerninger*, som Lyngby Sogneraad under Taarbæk til Vederlag for de 24,000 Kr., som Kommunen paaligner Taarbæks Beboere. Alt, hvad der iøvrigt ønskes anskaffet og indrettet, maa *Beboerne selv betale*. *Kirkebygningen*, som i sin Tid er tilvejebragt ved private Gaver, betragter Sogneraadet som sig uvedkommende og overlader Private at sørge for dens Vedligeholdelse, Opvarmning etc. At skaffe *Bolig eller Lønning til en Præst* ved Kirken har Sogneraadet vistnok aldrig tænkt sig kunne vedkomme Kommunen; den tilstædeværende Bolig og Indtægt skyldes en Beboerindes Testamente. *Vanding* af den stærkt befærdede Strandvej betales af Ejerne. Af Sogne*veje* findes der i Taarbæk kun 2 *Smaastykker* (tilsammen ca. 300 Alen), og de ere i en alt andet end mønsterværdig Forfatning. *Havnen* har Sognet saavidt vides i sin Tid ydet 500 Kr. til, men dens Vedligeholdelse vil Sogneraadet Intet have med at gøre; den henligger da ogsaa i en elendig og for Sundheden faretruende Tilstand. Skal der indrettes et *Asyl* for Smaabørn, paakaldes den private Godgørenhed. Den *Kloak*, som for et Par Aar siden er bleven lagt i selve Strandvejen gennem en Del af Ny Taarbæk, have Ejendomsbesidderne maattet betale. Til Anlæg af en Kloak i Gl. Taarbæk, som af Sundhedshensyn er uomgængelig fornøden, vil man rimeligvis ligeledes sætte de paagældende Ejendomsbesiddere i Extraskat. Det Samme vil sikkert ogsaa blive Tilfældet med Hensyn til en forbedret *Vandforsyning* eller en Ordning af *Renovationsvæsenet*. For et Par Aar siden udviste Sogneraadet ganske vist den udsædvanlige Flothed at lægge en Gangsti i en Del af Ny Taarbæk. Men denne Foranstaltning, der nok blev fremtvungen ved en Trusel fra endel af Sommerbeboerne om at ville flytte ind før de 4 Maaneder vare forløbne, staar vedvarende som et enestaaende Exempel paa, at Sogneraadet har været villigt til at give Afkald paa en ringe Del af den ovenomtalte aarlige Tribut og kan selvfølgelig ikke ventes at ville have Følger for Fremtiden, navnlig ikke med Hensyn til *Anlæggelsen af Gangsti* paa den af Fodgængere stærkt befærdede, men i Regnvejr næsten ufarbare Vej i den nordlige Del af Ny Taarbæk. Det fortjener ogsaa at bemærkes, at *Gangstien igennem Dyrehaven fra Ny Taarbæk til Klampenborg Station* i sin Tid er bekostet *ikke* af Kommunen, men af Beboerne privat.

Det vil saaledes ses, at Lyngby Sogneraad er meget flinkt til at paaligne Taarbæk Skatter, men at det overlader Beboerne selv at sørge for at bekoste de offentlige Foranstaltninger, hvortil der trænges, og at ved-

ligeholde de offentlige Bygninger og Indretninger.

Selv om imidlertid Lyngby Sogneraad, navnlig efterat Forholdet imellem de kommunale Indtægter og Udgifter af Taarbæk er oplyst, vil blive nødsaget til, for at kunne opretholde den bestaaende urimelige og uretfærdige Ordning, at vise sig noget mere imødekommende ligeoverfor Taarbæk for Fremtiden, tør det dog antages at ligge udenfor det Muliges Grænser, at bemeldte Sogneraad skulde være villigt eller istand til at lade Taarbækkerne beholde endog blot nogen større Del af det aarligeOverskud eller til overhovedet blot tilnærmelsesvis at fyldestgøre de Krav, som de særlige Forhold i Taarbæk med Nødvendighed medføre. Taarbæk er nu en Gang blevet en Malkeko for Lyngby, og selv den Betragtning, som ligger nær, at man for at faa Mælk af en Ko maa passe og fodre den godt, vil næppe bringe Sogneraadet til at sørge bedre for Taarbæk end hidtil. Sogneraadet vil i Hovedsagen indskrænke sig til at opfylde Lovgivningens Bestemmelser med Hensyn til Fattig- og Skolevæsen. Alt, hvad Taarbæk iøvrigt maatte trænge til i kommunal Henseende, vil Sogneraadet overlade Beboerne eller enkelte private Velgørere at sørge for, og kun engang i Ny og Næ, naar Skatteyderne sætte sig stærkt i Bevægelse, for at en ringe Del af den Skat, de yde, kan komme dem selv tilgode, vil Lyngby Sogneraad som en sær Naade, ofre en ringe Del af det aarlige Overskud fra Taarbæk for at berolige Gemytterne.

Den iaar indtraadte Epidemi har dog forhaabentlig havt den gode Følge, at de Autoriteter, af hvem en Omordning af de kommunale Forhold er afhængig, ere komne til Erkendelse af, at det er *absolut nødvendigt, at der gøres noget Alvorligt ved de sanitære Forhold langs Kysten,* og navnlig, at der indføres en *rationel Ordning af de tæt bebyggede Distrikters Kloak-, Vand- og Renovationsvæsen.* Man vil være kommen til en Erkendelse af denne Sags Betydning ikke alene for Kystens faste og Sommer-Beboere, men *for selve Hovedstaden,* der selvfølgelig i høj Grad vil være truet, om det tillades, at de nærliggende Kystdistrikter, der staa i en saa livlig Forbindelse med Hovedstaden, blive Arnesteder for alskens Epidemier.

At lade Lyngby (henholdsvis Søllerød) Sogneraad forblive eneraadende over disse Forhold vilde formentlig være meget uforsvarligt. Disse Sogneraad kunne ikke forudsættes at have fornøden Indsigt og Interesse for Forholdene langs Kysten, og Flertallet af Sognets Beboere ere endog direkte interesserede i (ialfald pekuniært), at der gøres saa *lidet som muligt* til Forbedring af Kystens sanitære Vilkaar. Der gives derimod en *simpel og naturlig Maade, hvorpaa disse Forhold kunne ventes ordnede* paa en tilfredsstillende Maade: det er at efterkomme *Kystbeboernes billige og berettigede Ønske om at faa Lov til at styre deres egne kommunale Anliggender* og at *anvende deres egne Indtægter til Fyldestgørelse af deres egne kommunale Krav.* Saa vil der, endog uden at der paalægges Beboerne større Skatter, blive *Penge nok* først og fremmest til at *indrette et rationelt Kloak-, Vand- og Renovations-Væsen* og man vil efterhaanden tillige kune komme til at give *Børnene en fyldigere Undervisning,* til at *udbedre Havnen,* at *vedligeholde Kirken,* at *lønne en Præst* saaledes, at man kan vente at beholde den samme Mand i længere Tid, eventuelt ogsaa til at fyldestgøre de *mere æsthetiske Krav, som naturlig stilles af Beboerne ved et Badested og Sommeropholdssted.* At saadane Foranstaltninger, navnlig de fornødne sanitære Foranstaltninger, træffes, er saa aabenbart i de paagældende Beboeres (saavel de faste som de midlertidiges) Interesse, at der ikke vil være mindste Fare for, at det nye Sogns Styrelse skulde ville nedsætte Skatterne, saa meget mindre som det er Sommerbeboerne, der yde den overvejende Del af Skatten, og disse alt nu svare en betydelig lavere Skat for det Tidsrum, hvori de bo paa Landet, end de for samme Tidsrum vilde svare i København. At Beboerne af Lyngby Sogns vestlige Del komme til at svare noget mere i Skat, nemlig hvad der er fornødent til Dækning af deres *egne kommunale Fornødenheder,* er selvfølgelig en Betragtning, som ikke vil have nogen Betydning for de paagældende Autoriteter.

Taarbæk, den 30te Juli 1881.

Octavius Hansen.

30. September 1907.

Taarbæk Grundejerforenings Skrivelse til Lyngby Sogneraad.

Den Omstændighed, at Lyngby Kommune i de senere Aar har fastsat en Skatteprocent, der ikke blot er betydelig højere end Københavns men ogsaa end Nabokommunernes — navnlig Gentofte og Søllerød Sogns — rummer en alvorlig Fare for Taarbæk, der væsentlig lever paa sine Sommerbeboere. Det er en kendt Sag, at adskillige af disse flytte tidligt ind for at unddrage sig den højere Skat og enhver der har med Udleje i Taarbæk at gøre ved, hvormange der opgive at slutte Lejemaal her, naar de høre om Skattens Størrelse. Hvis endda Situationen var den, at Taarbæk fik Fordele paa Kommunens Side, der svarede til den høje Skat, ja, da vilde man kunde henvise hertil. Men naar Forholdet er det, at Taarbæk kun i rent forsvindende Grad lægger Beslag paa de almindelige kommunale Fornødenheder, og Skatten saaledes væsentlig gaar til Lyngby, da vil det forstaas, at der atter og atter høres Utilfredshed og Ønsket om, at den østlige Del af Sognet maa blive udskilt som selvstændig Kommune, der da paa en ganske anden Maade vil kunne udnytte sine rige Muligheder.

Gennem Bladenes Referater har Befolkningen i Taarbæk nu set, at Sogneraadet har besluttet sig til at nedlægge Kommunens forholdsvis nye Skole i Lyngby og i Stedet derfor paa en dertil købt Grund at opbygge en stor Skole, indrettet efter de kostbareste Principper — kostbarere i sin Indretning end selv den, som de rigeste Nabokommuner hidtil har tilladt sig.

Naar Taarbæks Befolkning ser hen til sin ældgamle og fuldstændige antikverede Skole, men navnlig til Kommunens Budget, der ved denne aldeles uforholdsmæssige Bekostning vil blive belastet saa stærkt, at man, som ogsaa udtalt under Sogneraadets Forhandlinger, maa være aldeles forberedt paa, at denne Skole og dens Drift vil forhøje Skatteprocenten yderligere, da kan Befolkningen i Taarbæk ikke noksom — i Byens Interesse — protestere herimod.

En Forøgelse af Skatteprocenten vil skade Taarbæk paa det føleligste og yderligere animere Befolkningen til at søge at komme fri af den Kommune, der ikke blot er den højstbeskattede i København og Omegn, men som ikke betænker paa at belaste Taarbæk med forøgede Skatter ved Foranstaltninger, der næppe kunne siges at være paabudte af Nødvendigheden og — under alle Omstændigheder ved deres Kostbarhed og Betydning kun for en begrænset Del af Kommunen — ikke staa i Forhold til den Økonomi med Kommunens almindelige Midler, som Taarbæk som den store Skatteyder med Rette mener at have Krav paa at fordre respekteret.

Taarbæk, den 30te September 1907.

Bestyrelsen for Taarbæk Grundejerforening

Thomas Møller. Carl Norstrand.
J. Werner. Joh. Garrn. L. Olsen.
H. P. Hansen. Sophus Bredvad.

Februar 1908.

Taarbæk Grundejerforenings Andragende til Amtsraadet om Sogneadskillelse.

Som det mulig vil være det højt ærede Amtsraad bekendt, har Taarbæk Sogns Beboere samlet sig i et fælles Ønske om at erholde en selvstændig kommunal Styrelse — altsaa en kommunal Adskillelse fra Lyngby Sogn.

Bevægelsen er rejst af den faste Befolkning, der, efterat have paavist overfor Taarbæk Grundejerforenings Bestyrelse, hvor stærkt og eenstemmigt dette Ønske var hos Befolkningen, har rettet en indtrængende Anmodning til Grundejerforeningen om at virke for omtalte Sag.

Vi tillader os nu herved at fremsende skriftlige Begæringer om Sogneadskillelsen:

1) fra 247 Vælgere i Taarbæk Sogn.
2) fra 80 Grundejere s. Steds, som ikke er Vælgere eller bosiddende hele Aaret i Sognet og hvis Ejendomme der repræsentere en Værdi af ca. 4 Millioner Kr.
3) fra 77 i Taarbæk Sogn fast bosiddende Skatteydere og Grundejere, der ikke er Vælgere.

Sluttende os til disse Begæringer mene vi herefter med fuld Føje at kunne sige, at hele Taarbæk Sogns Befolkning og de, der ere interesserede i dens nuværende og fremti-

dige Væren og Virken, have Ønsket om Sognets eget kommunale Styre.

Der foreligger saaledes ikke her Udslag af personlig Ærgærrighed hos Enkelte eller Udslag af Partihensyn: *Alle* have det samme Ønske og Formaal.

End mindre kan det siges, at denne Masseoptræden skyldes en øjeblikkelig eller af en bestemt Begivenhed opstaaet *Stemning*. Thi, som bekendt er det nu over 25 Aar siden, at den samme Begæring offentlig blev fremsat og med almindelig Tilslutning fra Taarbæks Befolknings Side. Vi henvise i saa Henseende til vedlagte Piece, som Taarbæk Grundejerforenings Formand, Højesteretssagfører Octavius Hansen, udsendte i 1881.

Taalmodig har Befolkningen imidlertid afventet det Tidspunkt, da den første Betingelse for det kommunale Selvstyre : Taarbæks Ophøjelse til Kirkesogn, indtraf.

Denne foreligger nu og tillader Taarbæk Sogns Befolkning sig herved — gennem os — at andrage Amtsraadet om, at Taarbæk Sogn maa blive adskilt fra den kommunale Forbindelse med Lyngby Sogn, saaledes at Taarbæk Sogn herefter erholder sin egen kommunale Styrelse.

Lov om Landkommunernes Styrelse af 6te Juli 1867 dennes § 1 opsiller som Betingelse for et enkelt Sogns kommunale Fraskillelse, at Flertallet af Vælgerne i dette Sogn ønske det, og at særegne Omstændigheder tale derfor.

I nærværende Tilfælde er Forholdet nu det, at ikke blot *Flertallet af Vælgerne*, men hele Befolkningen og alle de, der have Interesse i Sognet ønsker Adskillelsen.

Vi formene derhos, at der her foreligger de i Loven fastsatte særegne Omstændigheder — og det i ganske udpræget Grad.

Territorialt set ligger de tvende Sogne hver for sig og skarpt adskilte. Dyrehavehegnet danner Grænser og ikke findes der Virksomheder eller Grænse-Ejendomme, der ligge i begge Sogne. Ved den store og saa godt som ubeboede Dyrehave dannes der derhos et bredt Bælte mellem de tvende Sognes Befolkninger og Interesser.

Det er en *Begivenhed* at tage til Lyngby fra Taarbæk. Ingen Kommunikationsforbindelse forefindes. Vil man til Lyngby — og ikke kan eller vil bekoste den dyre Befordring med Vogn — maa man tage over Hellerup eller Vedbæk.

Interesserne — Erhvervs- og Livsvilkaarene ere dernæst fuldstændig forskellige i de 2 Sogne.

Lyngby Sogn er det store agerdyrkende Sogn med den købstadlignende By Lyngby og flere store Fabriker.

Taarbæk derimod er Fiskerbyen og Badestedet, der tjener til Sommerophold for en Mængde Ind- og Udlændinge, og navnlig Sommeropholdsbyen for Københavnerne, idet den stedlige faste Befolkning derunder ogsaa Fiskerbefolkningen væsentlig lever af Landliggerne, hvad enten nu disse bo til Leje eller have deres Villaer. Ikke en Plet af Taarbæk Sogn anvendes i Agerbrugets Tjeneste. Taarbæk Sogns Ejendommelighed fremgaar bedst deraf, at medens den faste Befolkning formentlig ikke overstiger 8—900 Mennesker, tør man uden Overdrivelse sige, at mindst 3000 Mennesker opholder sig der Sommertiden over. Den største Del af disse komme igen fra Aar til Aar og mange af dem have deres Interesser knyttede til Sognet som Villaejere.

Taarbæks og Lyngbys Sogns Interesser ere saaledes saa grundforskellige som vel muligt, og de tvende Dele af Sognet leve ogsaa hver for sig ganske adskilte og uden personlig Rapport til hinanden. Ingen Taarbækker falder paa at tage til Lyngby for at gøre Indkøb eller Forretninger der, og end mindre har Lyngbys eller dennes Oplands Beboere noget Ærinde i Taarbæk.

Hvert Sogn har sin egen Kirke, Kirkegaard, Apothek, Præst, Læge, Jordemoder. Ikke i *nogensomhelst* Henseende er det ene Sogn afhængigt af de andet, og *Intetsomhelst binder dem til hinanden.*

Forbindelsen med Lyngby Sogn er dernæst ikke blot unaturlig men *ogsaa skadelig for Taarbæk Sogn.* Medens saaledes Lyngby og dens Opland har udviklet sig stærkt i de sidste 25 Aar — er Taarbæk Sogn gaaet tilbage. Den faste Befolkning er taget af og Værdien af Ejendommene i Sognet ere faldne. Enhver Taarbækker vil saaledes kunne bevidne og det lader sig let dokumentere, hvorledes Lejen er falden med 25 pCt. for hver enkelt til Udleje bestemt Ejendom. De Handlende mærke derhos føleligt, at Sommerbeboerne i de senere Aar søger at begrænse deres Landophold.

At Kystbanen har bidraget sit til denne Misére skal ikke bestrides, men ligesaa vist er det, at Taarbæk i denne sin kritiske Tid ligesom tidligere har savnet Sogneraadets Hjælp.

Den Interesse, som Udlandets Kommuner har ydet Badesteder med lignende Muligheder som her, har Lyngby Sogneraad aldrig vist Taarbæk Sogn. Det har

aldrig anvist Vejen — hverken saaledes, at den har vejledet Befolkningen, eller — ved selvstændig at gribe ind — skabt Byen nye Udviklingsmuligheder eller Tiltrækninger.

Det blev desværre forsømt, da Kystbanen anlagdes, at faa henlagt til Taarbæk By Arealer til dennes Udvidelse. Ikke heller har Sogneraadet fundet Anledning til at sikre sig eller Befolkningen og inddrage under Byens Udvikling de Arealer ved Springforbi, som tilhører Staten øst for Jærnbanen.

Det har ladet Bebyggelsen skytte sig selv, — derfor er gamle Taarbæk paa Søsiden bleven overbebygget og uden nogen som helst Plan.

Det har forsømt de talrige Lejligheder, der har frembudt sig til at skabe et lille offentligt Anlæg midt i denne Bebyggelse nede ved Stranden, og til samtidig at forskaffe Fiskerne den fælles Stejleplads, hvortil der i saa høj Grad trænges.

Det har derimod ladet sig fravende ved Hævd de 3 Brandnedgange i Ny Taarbæk til Landet, som Sognet i sin Tid havde, og hvor der kunde have været anlagt den Badeanstalt, som Ny Taarbæk nu ganske maa undvære.

Intet virkeligt Offer har Sogneraadet bragt Taarbæk Sogn.

Kirken er rejst ved frivillige Bidrag.

Asylet og Skolen i sin Tid ligeledes.

Sprøjtehuset er den eneste kommunale Bygning, som Sogneraadet har rejst. Dette er imidlertid saa usselt og tarveligt som vel muligt, og ere Brandredskaberne fuldstændig primitive i Forhold til de store Værdier, som de skulde værne.

Selve Skolen stammer fra 1821, er altsaa over 80 Aar gammel og tarveligere saavel i ydre som i indre Udstyr end den fattigste Landsbyskole. Ikke desto mindre har Sogneraadet mod Taarbæk Befolknings Protest udskudt Skolens Nyindretning i en ubestemt Fremtid — efterat det har foretrukket at opgive og nedlægge det ganske moderne og nylig byggede Skolekompleks i Lyngby og i Stedet derfor at opbygge en anden ny og uforholdsmæssig kostbar Skole der.

Gode Stationsforhold have selvfølgelig stor Betydning for Befolkningen. Imidlertid har Lyngby Sogneraad ikke paa dette Punkt villet støtte Taarbæk Sogn. Da saaledes en Del af de store Skatteydere i Ny Taarbæk — Skatteydere, der hvert Aar lægge Tusinder i Kommunens Kasse uden at se noget herfor — for nogen Tid siden fremsatte Ønsket om at erholde Springforbi omdannet til Station, erklærede Statsbanerne sig villig hertil og til at bære de dermed forbundne Omkostninger alene paa Betingelse af, at Sogneraadet overtog som offentlig den lille Vejstrimmel, der gaar fra Jærnbanen til Strandvejen. Dette nægtede Sogneraadet og dermed strandede denne ogsaa for Raadvad ret vigtige Sag.

Hvad Sogneraadet endelig bestemmer sig til vedrørende Taarbæk er dernæst kun halve Forholdsregler, der aldrig fuldt ud hjælper og tilfredsstiller.

Endnu ligger saaledes Kloakerne i Gl. Taarbæk hen i slet Forfatning, og da Sogneraadet tog sig for at arbejde for Kloaken i Ny Taarbæk kunde det ikke andet end vække Misnøje, at Sogneraadets Bidrag ikke blev mere end $^1/_6$. I Søllerød yder Sogneraadet saaledes $^1/_5$.

Til Vandingen af Strandvejen vil Sogneraadet kun bidrage Halvdelen.

Ved Opkrævning af Vandafgifter etc. anvendes Beregninger, som stadig vække Modvillie og aldrig vidne om Kulance.

Og saaledes kunne der nævnes Masser af Punkter, idet, selv om Sogneraadet virkelig vil støtte en Sag i Taarbæk Sogn, Princippet dog stadig — i for Taarbæk Sogn gunstigste Tilfælde — er og bliver dette, at det kun kan ske efter samme Regler og Maalestok som for Lyngby Sogn.

Men heri ligger det store Fejlsyn: Man kan ikke maale det internationale Badested, Villabyen med sin særlige Befolkning efter den samme Alen, hvormed Landsbyen og Agerlandet behandles.

Vi have fremhævet ovenstaaende ikke for at rette Bebrejdelser mod Lyngby Sogneraads Medlemmer — vi se godt disses vanskelige Situation som varetagende 2 saa forskelligartede Sognes Interesser — men for at paapege, hvor stor Betydning det vil have for Sognet at erholde en Styrelse, der udelukkende kan tage Hensyn til Sognets Interesser, og som er fortrolig med dets Krav.

Ligesaalidt som Taarbæks Befolkning — det være sig Fiskere eller Villaejere — vil pretendere at have Forstand paa at styre en Landkommune og paa at kende det, som baade den enkelte Landmand bedst, ligesaalidt tør man forudsætte, at D'Herrer Sogneraadsmedlemmer fra Lyngby og Omegn have særlig Indsigt i og Forstaaelse af, hvorledes et Badested og en Sommervillaby skal administreres og hvorledes man skal imødekomme den københavnske og udenlandske Landligger.

Sluttelig skulle vi fremhæve den Skade som Taarbæk Sogn lider ved den høje Skatteprocent, som Forbindelsen med Lyngby Sogn medfører. Tidligere var For-

holdet det, at Sogneraadet opkrævede Sommerbeboerne en meget mindre Skat end den, de svarede i København — en naturlig Foranstaltning, da Sommerbeboerne jo saa godt som ikke lægge Beslag paa de almindelige kommunale Fornødenheder som Skole, Fattigvæsen etc. Nu derimod staar Taarbæk Sogn ogsaa for Sommerbeboernes Vedkommende som højere beskattet ikke blot end København men end de Nabokommuner, der konkurrerer med Taarbæk om Villabeboerne. Dette medfører, at kun saa faa tager fast Bolig i Taarbæk ligesom ogsaa, at saa mange søge at afkorte deres Ophold i Sognet. Og sikkert er det, at den Stemning, der har hersket i flere Aar blandt Landliggerne om at begrænse deres Ophold saaledes, at Skattepligten til Sognet helt undgaas, under de forhaandenværende Forhold let kan faa almindelig Tilslutning til ubodelig Skade for Sognet og dets faste Befolkning.

Det er muligt, at en Adskillelse af Sognene i Øjeblikket vil medføre en Mindreindtægt for Lyngby Sogn. I saa Henseende maa det da ikke glemmes, hvilke Formuer Taarbæk Sogn i Aarenes Løb har maattet afgive, ligesom man vel tør forvente, at Lyngby Sogn, naar det fuldt ud kaster sig over sine egne Interesser, vil finde Udviklingsmuligheder og Indtægtskilder til Erstatning for hvad de hidtil har oppebaaret fra Taarbæk.

Taarbæk og *København,* Februar 1908.

Med Ærbødighed

Bestyrelsen for Taarbæk Grundejerforening.

Marts 1908.

Til Overvejelse.

Naar man staar overfor Spørgsmaalet om Adskillelsen mellem Lyngby og Taarbæk Sogne, da vil ingen kunde paastaa, at fælles Interesser — det være sig fordums, nuværende eller fremtidige — binde disse sammen.

Ikke vil der kunde paavises *et eneste Punkt,* hvor en saadan Fællesinteresse er til Stede.

Det maa tvertimod erkendes, at Interesserne endog ere grundforskellige, og at de tvende Sognes Beboere ere ganske uden indbyrdes Rapport, saavel i aandelig, som i materiel Henseende.

Ligesaa utvivlsomt er det, at Taarbæk Sogn ikke har nogensomhelst Fordel af et kommunalt Fællesskab med Lyngby — kun Skade. Dels fordi Lyngby Sogn hvert Aar tager et Overskud fra Taarbæk Sogn, som ellers vilde komme dette til gode, dels fordi Lyngby Sogneraadsmedlemmer selv med deres bedste Villie ikke kan følge det fjerntliggende og fra Lyngby Sogn saa forskelligartede Taarbæk med den fornødne Forstaaelse.

Det er derfor ikke blot undskyldeligt, men aldeles selvfølgeligt, at hele Taarbæk Sogns Befolkningen ønsker Adskillelsen og sin egen kommunale Styrelse. Enhver uhildet Betragter vil kunne indse dette og at, hvis denne Befolkning besidder den mindste Energi, den ved alle mulige Midler vil kæmpe for denne Sag, som i sin Selvfølgelighed aldrig vil kunne standses.

Hvad skulde herefter berettige Lyngby Sogn til at ville med Tvang fastholde Forbindelsen ?

Er Lyngby Sogn saa forarmet, at det er nødt til at ty til Taarbæk og leve paa dette Sogns Bekostning ?

Absolut ikke ! Paa saa demonstrativ Maade, som vel muligt, har Sogneraadet jo selv fornylig overfor en Udtalelse af Amtmanden hævdet, Lyngby Sogns Velstand og Fremgang.

Der er det Gode ved denne Sag : den er og kan drøftes ganske sagligt uden politisk Partihensyn. Den er dernæst upersonlig, idet vi Taarbækkere — omend vi ere misfornøjede med den lyngbyske Sogneraadsmajoritets Styrelse — nærer al Agtelse for D'Herrer personlig.

I Tillid til D'Herrers Retfærdighedssans haabe vi derfor, at de forstaa, hvor naturlige og berettigede vore Ønsker i Virkeligheden ere.

Den 10de Marts 1908.

J. Werner,

Formand for Taarbæk Grundejerforening.

23. Marts 1908.

Offentlig Møde i Taarbæk Hotel.

RESOLUTION.

En Forsamling af 325 Mænd og Kvinder fra Taarbæk Sogn protesterer mod Sogneraadets Stilling til Spørgsmaalet om Sogneadskillelsen og udtaler Haabet om at Amtsraadet vil give Taarbæk Sogn det Selvstyre, som er en Nødvendighed for Sognets fremtidige Udvikling.

Marts 1908.

Betænkning fra Lyngby Sogneraad til Amtsraadet.

Idet man tilbagesender vedlagte Andragende fra 247 Vælgere i Taarbæk Sogn om Adskillelse fra Lyngby Sogn i kommunal Henseende, skal man tillade sig følgende Bemærkninger :

Det fremsendte Andragende, der mere gør Indtryk af et polemisk Bladindlæg end en Redegørelse til Autoriteterne, giver en aldeles fordrejet og falsk Fremstilling af de fleste faktiske Forhold, at man maa udtale en aldeles bestemt Protest derimod idet man skal tillade sig Punkt for Punkt at berigtige samme.

Det nyoprettede Taarbæk Sogn fremstilles som skarpt adskilt fra Lyngby Sogn i territorial Henseende og Beboerne i sidstnævnte som væsentlig agerdyrkende i Modsætning til Befolkningen i Villa- og Fiskerbyen Taarbæk.

Hvad Beliggenheden angaar er det rigtigt, at Dyrehaven skiller Villakvarteret ved Fortunen fra Klampenborg og Taarbæk, men i Kommunens nordlige Del ligge de til Taarbæk hørende Fabrikker Raadvad og Stampen i nærmere Forbindelse med Lyngby Sogn, i hvis østlige Del en Del af de i Taarbæk Sogn beskæftigede Arbejdere bo, ligesom man skal oplyse, at Befolkningen i denne Del af Taarbæk Sogn benytter Læge og delvis Apothek i Lyngby.

Paastanden om det agerdyrkende Lyngby Sogn belyses bedst ved at nævne, at der af Kommunens 2727 faste Skatteydere kun findes ca. 40 større og mindre Jordbrugere.

Jordbruget karakteriserer langt mindre Lyngby end Fiskeriet Taarbæk, hvorimod det skal indrømmes, at de langs Furaaen anlagte Fabrikker, af hvilke de tre delvis ligger i Taarbæk Sogn, har paatrykt hele Kommunen et Stempel.

Det der iøvrigt giver hele Kommunen dens væsentligste Karakter er Københavns Nærhed, der gør Lyngby til en Forstad til København, og det er Udflytterne fra denne By, hvoraf mange fremdeles har Erhverv der, som har givet begge Kommunens Sogne deres Udvikling, foraarsaget de stigende Udgifter og afgiver den væsentligste Basis for Beskatningen, og der er kun den Forskel mellem de to Sogne, at det i store Træk er de mindre velstillede, der flytter til Lyngby, for at bo der hele Aaret, medens det er de mere velstillede, som flytter til Taarbæk for at bo der i nogle Maaneder.

Naar det endvidere paastaas, at Forbindelsen mellem de to Sogne ikke blot er unaturlig men endog skadelig for Taarbæk Sogn, og det som Bevis herpaa er anført, at Taarbæk er stagneret, medens Lyngby har udviklet sig stærkt, har man glemt at berette, at der i Taarbæk, beliggende indeklemt, som den er, mellem Øresund og Dyrehaven ikke er flere Arealer til Udvidelse, undtagen naar en af Villahaverne udstykkes, men en væsentlig Forøgelse af Befolkningen kan dette ikke foraarsage, idet Grundene er altfor dyre til, at det brede Lag af Befolkningen kan finde Bolig der.

Naar det siges, at Huslejen er faldet, skal man ikke bestride, at denne mulig i nogle Aar var højere, men Prisfaldet skyldes utvivlsomt Kystbanen, der har aabnet en let Forbindelse til Kyststrækningen nordpaa, et Forhold, hvorpaa den kommunale Forbindelse med Lyngby ingen Indflydelse har haft.

Derimod er det i Uoverensstemmelse med de faktiske Forhold, at Ejendomspriserne er faldet og at Sommerbeboerne er aftaget i Tal og har forkortet deres Ophold ; det sidste belyses bedst ved at anføre, at Skatten for Sommerbeboerne i Taarbæk i de sidste 10 Aar er vokset ganske betydeligt, nemlig fra 21,702 Kr. i 1897 til 39,000 Kr. i 1907.

Naar det dernæst insinueres, at Lyngby Sogneraad har forsømt sine Pligter og stiller sig uforstaaende og vrangvillig til de Ønsker, der næres af Taarbæks Befolkning, er dette fuldstændigt usandt.

Den første Anke, der i saa Henseende ret-

tes, er, at Sogneraadet ved Kystbanens Anlæg har forsømt at faa henlagt Arealer til Taarbæks Udvidelse. Da det er Staten, der ejer alle de tilgrænsende til Dyrehaven hørende Arealer og disse hidtil ikke har været til Salg, vil det høje Ministerium let kunne bedømme Værdien af denne Anke.

Naar Andragerne dernæst beklager sig over, at Sogneraadet har ladet Bebyggelsen skøtte sig selv, skal man henvise til, at der i den sidste Menneskealder har været Byggevedtægter, der stedse ere skærpede og for Tiden vistnok er en af de strængeste der findes.

Den tætte Sammenstuvning af Fiskerhusene tilhører Fortiden, men det skal ikke skjules, at Taarbæk Grundejere den Dag i Dag søger at unddrage sig Reglementets Afstandsbestemmelser saa meget som muligt, hvor de kan opnaa Dispensationer.

Angaaende Kravet om et offentligt Anlæg ved Stranden, skal man oplyse, at Sogneraadet for ca. 15 Aar siden nægtede at købe et ubebygget Areal af det nær ved den nordlige Grænse beliggende »Havslund« for 60,000 Kr., dels af økonomiske Grunde, men navnlig ogsaa fordi denne Ejendom paa Grund af Beliggenheden kun vilde blevet til Nytte og Glæde for meget faa af de Beboere, der ikke selv har Adgang til Sundet. Et Forsøg, som den nuværende Formand for Grundejerforeningen for et Par Aar siden gjorde paa at erhverve et sydligere beliggende Areal, blev mødt med Velvillie og strandede ikke paa Modstand hos Sogneraadet.

Hvad de tre omtalte Brandnedgange angaar, da var disse okkuperet af Naboerne saa længe før undertegnede Formand for 22 Aar siden kom i Sogneraadet, at det dengang viste sig ugørligt, i alt Fald uden Proces, at vinde den tilbage og da de nu, efter at Vandværket er anlagt, ingen Betydning har ved en Ildebrand, forstaar man ikke hvad Vægt, der kan lægges paa, at disse Nedgange er forsvundet.

Om Brandmateriellet skal man oplyse, at da Vandforsyningen er saa rigelig og Vandtrykket saa stærkt, at Vandet uden Pumpning kan sættes over den højeste Bygning, kræves kun det nødvendige Antal Slanger, som ogsaa blev anskaffet for tre Aar siden, da Vandværket var fuldendt.

Over Taarbæk Skole, der vel er skænket for 87 Aar siden, men ombygget og udvidet første Gang for 43 Aar siden og anden Gang for 26 Aar siden, er der aldrig tidligere ført Klage til Sogneraadet. Den søges af 113 Børn, der undervises af 2 Lærere og 1 Lærerinde, og der er i de sidste 25 Aar givet en Undervisning, der baade med Hensyn til Timetal og Omfang har været fyldigere end i Kommunens andre Skoler. Klasseværelserne er særdeles gode og lyse, men i Erkendelsen af, at der er Mangler ved Trapper og Korridorer, ligesom der savnes en Gymnastiksal, har Sogneraadet forlængst givet Løfte til Grundejerforeningen om en Ombygning, saa snart den nye Skole i Lyngby til Efteraaret er fuldendt.

Med Hensyn til Stationsforholdene maa man fralægge sig ethvert Ansvar. Det var Taarbæk Grundejerforenings Formand, Højesteretssagfører Octavius Hansen, som krævede Stoppestedet lagt ved Springforbi, endskønt det havde ligget langt heldigere og mere centralt for Taarbæk ved Trepilevej, og naar det anføres, at Sogneraadet nu har nægtet at overtage Springforbivej, er dette ganske usandt, idet Sogneraadet netop strax erklærede sig villig hertil, saa snart Vejen var sat i tilbørlig Stand hvilket man altid forlanger ved Overtagelsen af private Veje.

At Kloakerne i Gl. Taarbæk ligger hen i slet Forfatning er ligeledes usandt og kan i hvert Fald kun gælde Afløbet fra et mindre Antal Ejendomme og paa privat Grund, idet iøvrigt hele Gamle Taarbæk allerede i 1882 blev kloakeret efter en rationel Plan, udarbejdet af nuværende Generaldirektør Ambt. Anlæget er senere forlænget gennem Havnemolen med Udløb paa dybt Vand og i afvigte Sommer forsynet med et biologisk Rensningsanlæg.

Med Hensyn til Bekostningen ved Kloakanlæg har Andragerne fremhævet, at Lyngby Kommune kun har ydet en Sjettedel, medens Søllerød yder en Femtedel af Anlægssummen, men de har glemt at meddele, at det i Taarbæk var en Omlægning af fuldt forsvarlige Ledninger for at sætte Beboerne i Stand til at installere Vandklosetter ; og for at hele Anlæget kunde faa Fald til Udløbet i Havnemolen og derved de mange Udløb langs Kysten nær Badehusene undgaaes. Ligeledes har Andragerne glemt at berette, at hele Anlæget i Gl. Taarbæk blev bygget udelukkende for Kommunens Regning for 18,573 Kr., medens Grundejerne i alle de øvrige bebyggede Dele af Kommunen har maattet betale de $^3/_4$ Dele af Kloakanlægene og paa mindre bebyggede Arealer det hele.

Om Vandingen af Strandvejen skal man oplyse, at den i Nabokommunen Gjentofte besørges af Amtsvejvæsenet imod Erstatning i de forhøjede Bomtakster i de Maaneder, der vandes, og man mener derfor, at man

har stillet sig meget kulant, naar man har tilsagt Grundejerforeningen, der har etableret Vanding i Taarbæk, Halvdelen af Udgifterne plus alt det fornødne Vand fra Vandledningerne.

Hvad endelig Vandafgifterne angaar har man indført ganske de samme, man havde i Gentofte Kommune og som siden er indført i Søllerød. I Gentofte har man i den sidste Tid nedsat Afgiften for Vand til Næringsbrug og til Bygningers Opførelse, et Skridt man her endnu ikke har kunnet efterfølge, da man maa forlange, at Vandværket skal bære sine egne Driftsomkostninger, saa at ikke Underskudet skal dækkes ved forøgede Skatter.

Man skal dernæst for yderligere at paavise Andragendets Uvederhæftighed anføre, at Kommunen har bragt andre betydelige Ofre for at fremme Taarbæks Interesse.

Man skal saaledes nævne:

1) at Kommunen i 1887 overtog Garantien for Havnens ordinære Vedligeholdelse, hvad der i Virkeligheden betød Udredelsen af den langt overvejende Del af denne, idet Havnens aarlige ordinære Indtægter ikke har rakt til stort mere end at dække Driftsudgiften. Denne Byrde har i denne Aarrække andraget meget betydelige Summer.
2) At Sogneraadet blot for at imødekomme et Ønske fra Fiskerne har vedtaget at yde et Laan, stort 5000 Kr., til Havnen til Indfrielse af dennes Gæld til Staten.
3) at Kommunen i de senere Aar har bidraget til Omlægning af alle Hovedkloakerne paa Strækningen fra Strandmøllebakken til Havnen og til Anlæget af et biologisk Rensningsanlæg, saa at de allerfleste Beboere i saavel gammel som ny Taarbæk kan forsynes med Vandklosetter, samt overtoge den fremtidige Vedligeholdelse af hele Anlæget.
4) at Kommunen har bekostet lange Strækninger af Amtsvejen (Strandvejen) forsynet med Gangstier og i de sidste Aar belagt disse med Fliser.
5) at Kommunen med stor Bekostning har delagtiggjort hele Taarbæk i det kommunale Vandværk. (Med Gas og Elekticitet er Taarbæk saavel som den øvrige Strandvej forsynet fra de nærliggende Værker i Hellerup og Skovshoved).
6) at Kommunen har givet et Tilskud stort 8,666 Kr. til Anlæg af Taarbæk Kirkegaard.

Taarbæk Beboere er saaledes nu forsynet med alle kommunale Goder, saasom Gas, Vand, Elektricitet, Havn, Kirkegaard og paa den overvejende Del af Terrainet med Kloaker, der tillader Indførelsen af W. C., og Klagen over Tilsidesættelse og Vanrøgt er derfor ganske grundløs.

I alle andre Dele af Kommunen er ikke noget Kloaksystem, der tillader Anbringelse af W. C., ligesom der ej heller findes Elektricitet; ligeledes mangler flere af Byerne Gas og Vand.

Det eneste almindelige Ønske i Taarbæk, man ikke har kunnet imødekomme, er, at nedsætte Ligningsprocenten, der i de sidste tre Aar har været $3^3/_{10}$, saaledes at denne i al Fald i Taarbæk ikke blev højere end i København, men dette er umuligt baade af Hensyn til Kommunens Udgifter og ifølge Lovgivningen; men man tager næppe Fejl, naar man søger Grunden til nærværende Andragende netop i den Omstændighed, at det hidtil har været ugørligt at imødekomme dette Ønske.

Medens det saaledes ikke er Sogneraadet muligt at se, hvori Hindringen for Taarbæks Fremskridt under det fælles kommunale Styre skulde bestaa, skal man tillade sig at fremføre, hvad der kan tale mod Adskillelsen.

Det er i det foregaaende paavist, at Udviklingen i hele Kommunen gaar i Retning af at gøre denne til en Forstad for København. Dette kræver, naar der skal være den rette Plan af Økonomi i de nødvendige Foranstaltninger, at Kommunalbestyrelsen har et tilstrækkeligt talrigt og dygtigt Administrationspersonale med fornødne Lokaler og Materiale til Raadighed. Dette har man nu for den samlede Kommune, men Udgifterne hertil er ret betydelige.

Skal de to Sogne skilles, vil det blive forholdsvis meget kostbart for hver af disse at tilvejebringe noget lignende.

Det er da ogsaa for Sogneraadet tvivlsomt om det, fordi det i Øjeblikket af Hensyn til Ligningsprocenten synes fordelagtigt for Taarbæk Sogn at blive udskilt er forsvarligt at gøre dette.

Taarbæk Sogn tæller kun 1178 faste Beboere, hvilket kun er 13,7% af Kommunens samlede Indbyggertal,og ligger i et Terrain, der ikke frembyder væsentlige Udviklingsmuligheder. De faste Beboere yder kun ca. 15,000 Kr. i Skat, et Beløb der kun i ringe Grad er i Stand til at dække Udgifterne i denne Del af Kommunen. Den store resterende Del af disse dækkes af Sommerbeboerne.

Hvorledes vilde det gaa Taarbæk Sogn,

om dette stod ene og denne extraordinære Indtægt (Hovedindtægten) udeblev et eller flere Aar paa Grund af daarligt Sommervejr, Epidemier eller lign., medens samtidig de faste Beboere paa Mangel af Lejeindtægt, Handel og Arbejde ganske vilde berøves al Skatteevne. Stillingen kunde blive ganske haabløs for den lille svage Kommune, der kun er henvist til at suge Næring fra de fra København udbragte Kapitaler.

Beboerne i en saadan Kommune vilde derhos altid blive ganske afhængige af den til enhver Tid blandt Sommerbeboerne herskende Klike, uanset om dennes Ønsker og Projekter var forenelige med Kommunens sande Interesser.

Selv om man imidlertid i Haab om, at saadanne uheldige Aar ikke vilde indtræffe, vil se bort fra den antydede Fare og forudsætter, at Taarbæk med Tryghed kunde leve sit eget Liv maa man vel dog med Rette opkaste det Spørgsmaal :

Er der Rimelighed for, at den Skat, som de mest velhavende af de midlertidig udflyttede københavnske Skatteydere betaler, udelukkende kommer det lille Distrikt til Gode, hvor disse tilfældigvis bo, et Distrikt, der desuden er saa heldig stillet

1) at det kun vilde faa Byrden af tre smaa korte Kommuneveje, ialt 143 Favne Vej, medens Trangen til Færdselsveje iøvigt tilfredsstilles dels ved Forstvæsenets Veje i Dyrehaven dels ved Amtsvejen Strandvejen, der gennemskærer det smalle Sogn i hele sin Længde, men hvortil Taarbæks 10 Td. Hartkorn ikke yder nævneværdigt Bidrag, medens det er Lyngby Sogn og dettes Grundejere, der bærer Byrderne til Amtsrepartitionsfonden,

2) at næsten ingen mindre velstillede Beboere paa Grund af Ejendomspriserne kan tage Ophold i Sognet.

Kan det bifaldes, at en enkelt velstillet Del af Kommunen udskilles, for at Beboerne her kan slippe med en billigere Skat, medens Beboerne i den øvrige Del af Kommunen vil faa sin i Forhold til alle de omliggende Kommuner høje Ligningsprocent betydeligt forøget, hvorved al Tilgang af nogenlunde velstillede Skatteydere, der ikke er nødsagede til at bo i Kommunen, afskæres.

I Henhold til de fremførte Motiver og med saavel Lyngby som Taarbæk Sognes fremtidige Vel for Øje kan Sogneraadet ikke tilraade, at Adskillelsen bevilliges, men maa indtrængende andrage det høje Ministerium om at støtte Sogneraadet i denne Sag.

Foranstaaende Erklæring er vedtaget i Sogneraadsmødet den 16de ds. med 11 Stemmer mod 1. Af de fire Sogneraadsmedlemmer, der er bosiddende i Taarbæk Sogn, stemte 2, D'Herrer Kibenich og Nikolajsen, for Erklæringen, Herr Garrn stemte imod, medens Hr. P. Larsen var fraværende.

LYNGBY SOGNERAAD.

E. Piper.

Juli 1908.

Skrivelse fra Taarbæk Grundejerforening til Amtsraadet.

Naar Lyngby Sogneraad i sin Skrivelse af 18. Marts d. A. til Indenrigsministeriet omtaler vort Andragende og vore faktiske Anbringender som

»aldeles fordrejet og falsk Fremstilling«
»usand«
»ganske usand«
»ligeledes usand«
»uvederhæftig
»ganske grundløs«

da overraskes man vel straks af denne ejendommelige Tone hos et Sogneraad, der tilmed i sin Skrivelse vil optræde belærende med Hensyn til Formen for en Henvendelse til Autoriteterne.

Ser man imidlertid hen til Sogneraadets hidtidige Stilling til Taarbæk Sogn da undres man mindre.

De enkelte lyngbyske Sogneraadsmedlemmer *formene* saaledes utvivlsomt, at Taarbæks Beboere ikke have noget at klage over og at der er sket Taarbæk al mulig Retfærdighed.

De se vedvarende Taarbæk som Fiskerlejet, de betragte de velhavende Landliggere som udmærkede Skatteobjekter men formene forøvrigt ikke, at der skyldes disse særlige Hensyn.

En virkelig Forstaaelse af Taarbæks Betydning og Interesser have D'Herrer Sogneraadsmedlemmer — deres Dygtighed iøvrigt ufortalt — aldrig haft.

De opfatte derfor vore Ønsker, der ganske vist undertiden gaa noget videre end i enhver Sag at ligestilles med Kommunens Landsbyer, som aldeles urimelige, og, som

det tydelig nok fremgaar af Skrivelsen, føle de sig personlig fornærmede over vor Kritik, uagtet den har følgende naturlige Basis:

ligesaalidt som Taarbæks Beboere have Betingelserne for at styre en Landsby eller et Landdistrikt som Lyngby Sogn, ligesaalidt have de lyngbyske Sogneraadsmedlemmer Forstand paa et Badesteds og en Kystbys Interesser.

D'Herrer leve jo under ganske andre Levevilkaar end vi — de se jo saa godt som aldrig Taarbæk og dets Beboere — de fleste af D'Herrer have formentlig aldrig været paa et fremmed Badested, eller i længere Tid opholdt sig i en Kystby nær en Hovedstad.

Uden i nogen Maade at ville fornærme D' Herrer formene vi derfor, at de ikke *forstaa* os og vore Ønsker, og det er os ret ubegribeligt, at de ikke selv kan indse dette og frigøre Taarbæk for deres skæbnesvangre Regimente.

Det synes end ikke at have gjort det mindste Indtryk paa Sogneraadet, at *hele Befolkningen i Taarbæk Sogn* har udtalt sig for Frigørelsen og for eget kommunalt Styre.

Sogneraadet vil ej heller se den aldeles fældende Kritik, der ligger i denne Enighed hos Taarbæks Sogns Befolkning.

Ja, det har endog den forbavsende Dristighed at ville hævde, at Befolkningen i Taarbæk — der dog vel næppe er mindre intelligent end Lyngbys — i denne Sag taler mod sin egen Interesse, og at den er bedst tjent — ogsaa i økonomisk Henseende — med at styres fra og sammen med Lyngby Sogn.

Ganske i Strid med, hvad der kunde motivere et Samstyre af de tvende selvstændige og af hinanden iøvrigt ganske uafhængige Sogne, ønsker Sogneraadet, at *Alt skal gaa i sin gamle Gænge,* hvorefter

1) det ene Sogn (Taarbæk) aarlig berøves en væsentlig Del af sine Indtægter til Fordel for det andet Sogn (Lyngby) og
2) hvorefter man ganske lader ude af Betragtning, atTaarbæk er *noget for sig :*

et Sogn, et Distrikt, der styret med lokal Indsigt og Interesse kunde være og hævde sig som noget ejendommeligt og af Betydning ikke blot for den faste Befolkning men ogsaa for Hovedstaden og vort Land.

Der var en Tid, hvor Taarbæk-Klampenborg blev nævnt paa Kontinentet som et første Rangs Badested saa udmærkede Betingelser, som ingen af de andre Kystbyer ejer Mage til, end ikke efter Anlæget af Kystbanen.

Ejendommeligt — men forøvrigt saare betegnende for Sogneraadets Opfattelse — er det at se, hvorledes Sogneraadet dog formener, at det har gjort alt muligt for Taarbæk. Det roser sig saaledes af, at det har skaffet Byen Drikkevand, Kloak og Kirkegaard.

Men ! Man skaber eller hævder virkelig ikke et europæisk Badested ved at anlægge Vandværk eller Kirkegaard. Hverken ind- eller udenlandske Turister og Badegæster føle sig imponerede heraf eller dragne til Stedet alene ved disse de allermest primære Forudsætninger for et Ophold.

Der skal, som Udlandets Badesteder vise de, andet og mere hertil.

For rene Bagateller kunde Sogneraadet i sin Tid have sikret sig de store Strækninger mellem Strandvejen og Øresund, som da laa helt eller delvis uudnyttede. Der kunde da i alt Fald være skabt Promenader og Udsigter, der kunde maale sig med Udlandets berømteste.

Ikke blot forsømte imidlertid Sogneraadet dette — men hver Gang, der frembød sig en Lejlighed til at skabe Sognet og København den Strandpark og aabne Kyststrækning, som med sin nære Forbindelse med Hovedstaden og nøje Tilknytning til Dyrehaven kunde være bleven noget enestaaende som Folkepark, har Sogneraadet ikke haft Øjet op herfor.

I den sidste Menneskealder har Sogneraadet saaledes kunnet erhverve flere Td. Land ved Øresund i gamle Taarbæk,

den herlige »Skrænt« i Ny Taarbæk,

og som det selv nævner : Havslundes prægtige Park.

Upaatalt og uden at gribe ind, saa Sogneraadet, hvorledes Klampenborg Badeanstalt — paa Grund af økonomiske Vanskeligheder — solgte den ene Strandgrund bort efter den anden til Bebyggelse.

Nu har Sognet — bortset fra Havnen — ikke et eneste offentligt Sted ved Øresund, hvor det store Publikum kan søge hen.

I Ny Taarbæk er Befolkningen vest for Strandvejen og de besøgende fuldstændig afskaarne fra Søen — der findes ikke en eneste Adgang til Søbade,

ja paa hele Kyststrækningen findes der nu kun ganske faa Punkter, hvorfra man fra Strandvejen overhovedet kan se Søen.

Saaledes ere Forholdene i Taarbæk — saa parodiske — takket være Sogneraadets Mangel paa Indsigt og Fremsyn for Byen.

Og som det hidtil er gaaet, saaledes vil det vedblive eller forværres, naar og saalænge Taarbæk skal styres fra Lyngby.

Det fremgaar saaledes klart nok af Sogneraadets Skrivelse, at det prisgiver Taarbæk, idet det — ganske i Strid med den almene Opfattelse — frakender Taarbæk alle Udvidelses og Udviklings Muligheder.

Det tænker slet ikke paa — ved vel ikke en Gang — at flere af Udlandets store Badesteder ikke have større Opland eller Fladerum end Taarbæk — det formener, at det er Staten, der skal komme til Sogneraadet og tilbyde de disponible Arealer til en Udvidelse, medens selvfølgelig det omvendte maa være Tilfældet.

Det vil i Fremtiden ligesom nu saa godt som udelukkende virke for Lyngby Sogn med dettes rivende Væxt og lige for Haanden liggende Udviklingsmuligheder —

det vil — selv med sin bedste Vilje — ikke kunne ofre Taarbæk Sogn sin Tid og Interesse.

At Taarbæk Sogn frigjort for Forbindelsen med Lyngby Sogn og under en egen kommunal Styrelse vil gaa en rig og betydningsfuld Fremtid i Møde turde være utvivlsomt.

Dets Sogneraad vil for det første kende Sognet og vide, hvad der tjener dette og dets Befolkning bedst.

Det vil kunne afgøre hver Sag udelukkende efter, hvad der er i Sognets Interesse, medens nu ethvert Spørgsmaal, i alt Fald delvist, afgøres efter, om det passer Nabosognet.

Det vil have Befolkningens Sympathi — og Befolkningen vil tillidsfuldt søge det. Nu er Forholdet det, at Befolkningen staar ganske fremmed for det Sogneraad, der har sit Sæde i og administreres fra det langt borteliggende Lyngby.

Det vil vække Befolkningens Interesse for Sognets og dettes Formaal. Uagtet Offerberedvilligheden i Taarbæk er stor, falder nu ingen paa at overgive det upopulære Lyngby Sogneraad Legater eller lignende til Forsorg.

Naar Lyngby Sogneraad formener, at »de faste Beboere ville blive ganske afhængige af den til enhver Tid blandt Sommerbeboerne herskende Klikke« — da tillade vi os næst at paatale dette Udtryk at formene, at det dog sikkert vil være heldigere for den faste Befolkning om den, hvor der er Tale om Sognets Administration, var og følte sig bunden til den Kreds af Sommerbeboere, som den lever af og sammen med, end som Forholdene er nu, hvor Befolkningen er fuldstændig prisgiven et Sogneraad, hvis lyngbyske Majoritet staar fremmed overfor Taarbæks Livsvilkaar, og som *i Virkeligheden kun har den Interesse af Taarbæk Sogn at søge fra dette indkasseret til Fordel for Nabosognet saa store Beløb som muligt.*

Men forøvrigt vil det ikke være Sommerbeboerne men den faste Befolkning, der blive de styrende i Taarbæk Sogn, idet det tilfalder denne at besætte Pladserne i Sogneraadet. Idet Sommerbeboerne — fuldt vidende herom — Intet have at erindre herimod, og vil vise Sognets faste Befolkning sin Tillid i saa Henseende, turde Lyngby Sogneraads Betænkelighed paa dette Punkt ikke have megen Værd.

Naar sluttelig Lyngby Sogneraad søger at fremstille Forholdene saaledes, som om der kunde være en vis Risiko for at det nye Taarbæk Sogn ikke økonomisk skulde kunne bære sig — da forstaa vi vel *Hensigten* med en saadan Antydning, der hvis den ikke alvorlig bliver paatalt, ikke kan andet end gøre sin Virkning, men vi fatte ikke, at D'Herrer Sogneraadsmedlemmer have Dristighed til at paastaa noget saadant.

Et Sogneraads første Pligt er dog at vejlede og ikke vildlede sit Amtsraad.

Og Sogneraadet — hver af dettes Medlemmer — ved lige saa vel som enhver, der har den mindste Indsigt i Lyngby — Taarbæk Sogns Forhold, at Taarbæk Sogn i den sidste Menneskealder hvert Aar — uanset Vejrlig og andre Omstændigheder — ikke blot har baaret sig, men har givet et meget stort — større og større — Overskud til Lyngby Sogn.

Sogneraadet vogter sig ogsaa for at belægge sin »Antydning« med Regnskaber eller Beregninger.

Det indskrænker sig til at anføre: »at de faste Beboere kun yde ca. 15,000 Kr. i Skat og at dette Beløb kun i ringe Grad er i Stand til at dække Kommunens Udgifter«.

Vi tillade os at betvivle disse Opgivenders Rigtighed.

For Aaret 1907's Vedkommende androg saaledes omtalte Skat — saavidt os bekendt — ca. 20,000 Kr.

Dernæst er det absolut urigtigt, naar Sograadet opgiver, at 15,000 Kr. — endsige den virkelige Skat, som den faste Befolkning svarer, i Forbindelse med Hartkornskatten, Ejendomsskylden og Næringsafgifter — *kun i ringe Grad* skulde kunne dække Taarbæk Sogns Udgifter — i alt Fald dets ordinære Udgifter.

Men dertil kommer Villaejernes og de øvrige Sommerbeboeres Skatteydelse til Sognet. Denne kan selvfølgelig variere noget,

men Hypothesen, at Villaejerne skulde opgive deres Ejendomme og at samtlige Sommerbeboere selv under de ugunstigste Forhold skulde holde sig borte fra Taarbæk, er absurd.

I 1906 og 1907 — de Aar, vi naturligen have beskæftiget os med — have Sommerbeboerne svaret ca. 39,000 Kr. aarlig Skat til Lyngby Sogneraad.

Det nøjagtige Beløb for disse Aar, samt hvormeget Sognet heraf har beholdt, ved imidlertid Sogneraadet, og rette vi den indstændige Anmodning til det højtærede Amtsraad *om at affordre Sogneraadet nøjagtig Opgave herover samt over det Overskud, som Taarbæk Sogn i disse Aar* — mulig for Sammenligningens Skyld i de sidste 10 Aar — *har givet. Denne* Anmodning tillade vi os at fremsætte *dels* fordi disse Oplysninger formentlig have den største Betydning ved nærværende Sags Afgørelse, *dels* fordi Sogneraadets løse Angivelser i Skrivelsen af 18de Marts ere absolut misvisende. Vi anførte her blot, at Taarbæk Grundejerforeningens Formand, Højesteretssagfører Octavius Hansen allerede i 1880 upaatalt opgav Overskudet til ca. 16,000 Kr. aarlig. Nu er det selvfølgelig langt større.

Det ærede Amtsraad vil herefter se,
at Taarbæk Sogn som selvstændig Kommune ikke blot vil kunne hævde sig økonomisk, men vil have et meget betydeligt Overskud til de extraordinære Foranstaltninger, som Sognets Velfærd kræve,
og at Sogneadskillelsen iøvrigt vil være af den største Betydning for Taarbæk Sogn og dets Befolkning.

Ses Sogneadskillelsen fra det andet Synspunkt nemlig fra Lyngby Sogn, da vil det højtærede Amtsraad sikkert have bemærket, at Befolkningen i Lyngby har stillet sig fuldstændig ligegyldigt hertil.

Hverken i offentlige Forsamlinger eller i Bladene har der fra Lyngby rejst sig Røster herimod. Paa selve Sogneraadsmødet, hvor Sagen var til Behandling, havde Lyngbys Befolkning ikke givet Møde, hvorimod Taarbækkerne i et Antal af 146 var kommen til Stede.

Naar Sogneraadet derimod saa bestemt har modsat sig Adskillelsen er det kun af en Grund :

Det vil have Taarbæks Penge, og som hidtil udnytte Taarbæk Sogn til Fordel for Nabosognet.

Det er den eneste sande Motivering, thi intetsomhelst taler iøvrigt for Bevarelsen af det kommunale Fællesskab.

Et Blik paa Kortet viser som tidligere anført, hvor skarp den territoriale Adskillelse er mellem de tvende Sogne. Det er derhos uomtvistet, at hvert Sogn har sine egne Institutioner, og at der ikke findes nogen Ejendom eller Virksomhed, der ligge i begge Sogne.

At Raadvad-Stampen skulde staa i nærmere Forbindelse med Lyngby end med Taarbæk — turde være en Misforstaaelse.

Den Omstændighed, at nogle faa paa Raadvad-Stampen beskæftigede Arbejdere — deres Tal overstiger ikke 30 — have Bolig udenfor Sognet, og at nogle af Arbejderne der benytter Læge (ikke som anført i Sogneraadets Skrivelse Apothek) i Lyngby, er forøvrigt det eneste, som Sogneraadet har haft at indvende mod vor Paastand om, at de tvende Sognes Befolkning leve hver for sig og uden nogensomhelst Rapport til hinanden.

Det højtærede Amtsraad vil saaledes se, at Sogneadskillelsen er aldeles naturlig, og at det er *Pengespørgsmaalet*, der ene og alene fører Sogneraadet til at fastholde Forbindelsen.

Er dette nu berettiget ?

Er det rigtigt, at Lyngby Sogn skal kunne lægge det Tryk paa Taarbæk Sogn, at ca. $^1/_2$ af hvad dette oppebærer af sine Skatteydere skal tages fra det og anvendes til Formaal, som Taarbæk Sogns Befolkning ikke har det mindste Udbytte af. *En saadan systematisk Aareladning* — med hvilken denne Udnyttelse passende kan sammenlignes — *vil og maa naturligvis medføre en Svækkelse.* Det er saaledes notorisk, at Ejendomsværdierne i Taarbæk saa langt fra at stige — ere gaaede tilbage, hvilket de seneste Salg tilstrækkelig vise.

Ligesaa uomtvistelig er det, at Lejen for Ejendommene er falden med mindst 25 %.

Hvis Forholdene nu var det, at Lyngby Sogn stagnerede og ikke havde nogen Udsigt til at rejse sig — da forstod vi bedre Sogneraadets Stilling.

Men næppe findes der udenfor Gentofte Kommune noget Sogn, der er i en saa mægtig Udvikling som Lyngby. Byen udvider sig mere og mere og Grundpriserne i Sognet ere stegne ganske betydeligt. Villa paa Villa rejses der og i Omegnen ; at det skulde være mindre velstillede, der bebo disse Ejendomme, er en Paastand hvorfor Sogneraadet skylder Bevis. Vi kende i alt Fald adskillige meget velhavende Skatteydere, der have indrettet deres Bolig i og ved Lyngby.

I Modsætning til Taarbæk Sogn, af hvis 3 Fabrikker de 2 nu ligge stille hen, opstaar der derhos i Lyngby Sogn den ene store lønnende Virksomhed efter den anden.

Til Oplysning herom tillade vi os at henvise til vedlagte Referat af den »Protest«, som offentlig og paa særlig ostentativ Maade fremsattes i Sogneraadets Møde den 9de Decbr. 1907. Af denne Protest anføre vi her :

»Man er aldeles uberettiget til nu at kalde Lyngby en fattig Kommune, og enhver, der tror en saadan Paastand, vil jeg indbyde til at besøge os ; — han vil da se, at vi efterhaanden er kommet godt med herude. Vi har efterhaanden forbedret vor Belysning meget betydeligt ; vi har faaet Fliser paa en stor Del af vore Fortove, vi er paa gode Veje til at faa Elektricitet og W. C., kort sagt : vi er i Udvikling paa alle Omraader. Her er efterhaanden kommet en stor Mængde Handlende, hvis Forretninger trives meget godt, flere er endog i Løbet af de sidste 15—20 Aar blevet velhavende Folk, og vi har en Mængde blomstrende Fabriker, som hver Ugedag udbetaler deres Arbejdere en 25—30,000 Kr., hvilket vil sige ca. $1^1/_2$ Mill. Kr. om Aaret ; og disse Penge kommer udensogns fra og aflagres for Størstedelen i vort Sogn, hos vore Købmænd, Haandværkere, Vaskerier, Mejerier, Arbejdere osv. og i vor Bank og vor Sparekasse.

Enhver, der udgiver sig for at vide Besked, kan ikke lukke Øjnene for den Udvikling, som Lyngby har gennemgaaet i de sidste 20 Aar, hvor Byen her omtrent har fordoblet sit Indbyggerantal ; og hvis man tror, det særlig er fattige, den er bleven rig paa, saa tager man Fejl. Man behøver blot at se paa vor fyldte Biograf, vort livlige Foreningsliv, vore Danseballer og vore Barnevogne — jeg har med stor Tilfredsstillelse konstateret, at min er en af de tarveligste, Byen ejer.

Nej, Lyngby er ingen fattig Kommune. — En Mand er ikke fattig, fordi han har store Udgifter, og en Mand, som kan klare sine aarlige Udgifter med $3^3/_{10}$ pCt. af sin Formue, kan lægge Penge op hvert Aar. Og selvom vor Kommune har store Udgifter til Fattigforsørgelse, Alderdomsunderstøttelse, Skolevæsen og Veje, saa kan vi rigelig klare disse og mere til ved Hjælp af $3^3/_{10}$ pCt. Hvor mange Byer i Danmark kan klare sig med den Procent, naar vi undtager København og Frederiksberg ? Næppe mange.«

Skulde dette Sogn ikke kunne bære sig selv ?

Herom kan der slet ikke være Tvivl.

Navnlig, hvis Sogneraadet vil udvise en passende Økonomi og indrette sit Ligningsvæsen efter mere moderne Principer.

Det bedste Bevis for at Lyngby ikke er saa daarligt stillet og ikke vil lide Skade ved Adskillelsen er Kommunens Status. Denne — vi have for Øje Regnskabet for Aaret 1907 — viser samlede Formueobjekter, der saa godt som alle ligge i Lyngby Sogn til samlet

Beløb	Kr. 833,178,19
med Gæld til Beløb	Kr. 683,178,46

Under Henvisning til ovenstaaende tillade vi os paa det indstændigste at bede det høje Amtsraad imødekomme vort Andragende. Det har ikke blot, som Lov af 6te Juli 1867 § 1 fordrer det, Majoriteten men *hele Taarbæks Befolkning* med sig, og vi tillade os at formene, at ganske særlige Omstændigheder — først og fremmest Retfærdighedshensyn — tale for dette.

Sluttelig maa det være os tilladt at fremsætte nogle Bemærkninger i Anledning af Sogneraadets aldeles umotiverede Beskyldninger imod os for Usandfærdighed og Uvederhæftighed med Hensyn til vore faktiske Anbringender.

Hvilke »betydelige Ofre« Sogneraadet har bragt for at fremme Taarbæks Interesser fremgaar bedst af Kommunens Status.

Uagtet Taarbæks Overskud i Aarenes Løb andrager *en Formue,* har Sogneraadet af sine i Satus anførte Aktiver tilsammen Kr. 833,178,19 kun anbragt i Taarbæk

a)	1 Sprøjtehus Værdi	Kr. 500,00
b)	1 Skole, hvis Grund og delvist Bygninger det har faaet skænket	
c)	Vandledningerne.	

Af Bekostninger til Foretagender, som ikke ere Værdier til Optagelse i Status, har Sogneraadet udover normale Vedligeholdelsesudgifter og Laan, som det erholder refunderet og anført at have ydet følgende »Ofre« i de sidste 10 Aar til Byens Bedste :

1)	til Kloaker :	højst Kr. 12,000,00
2)	til Gangstier :	højst » 5,000,00
3)	til Kirkegaarden :	højst » 9,000,00
		ialt højst Kr. 26,000,00

Vil Lyngby Sogneraad virkelig hævde, at det er »Ofre« — eller rettere sagt passende Anvendelse af *de Hundrede Tusinder, som som Taarbæk i disse Aar har svaret i Skat.*

Forøvrigt skal bemærkes, at selv disse

»Ofre« tyde paa det utroligste Kniberi og og Smaalighed fra Sogneraadets Side.

En Del af Flisebelægningen i Gl. Taarbæk er saaledes af det usleste Materiale.

Nødig skulde dernæst Sogneraadet fremhæve sine Ofre for Kirken eller Kirkegaarden.

Det skal saaledes anføres :

Kirken i Taarbæk er bygget ved private Tilskud og vedligeholdes af Befolkningen. Kirkegaardens Grund er skænket af Staten og Kirkegaardsanlæget vedligeholdes ligeledes uden Udgift for Sognet. Da Kirkegaarden og Ligkapellet blev anlagt, androg Kirkebestyrelsen Sogneraadet om et Bidrag paa ca. 15,000 Kr. Efter stærke Pressisioner og megen Modstand erholdt man endelig det af Sogneraadet omtalte Bidrag paa ca. 9,000 Kroner. Dette var imidlertid ikke tilstrækkeligt. Man maatte søge privat Hjælp til Fuldførelsen af Anlæget, og hvad der var særlig uheldigt : man maatte indskrænke sig til at afdraine Kirkegaarden i 7 Fods Dybde i Stedet for som forudsat i 10 Fods Dybde, saaledes at hver enkelt Grav kun kan modtage 1 Lig.

Med Hensyn til Kloakerne i Gl. Taarbæk, vil Sogneraadet lade det faa Udseende af, at disse ere i den ypperligste Orden, og at hele Gl. Taarbæk i 1882 blev kloakeret efter en rationel Plan.

Forholdet er imidlertid det, at der paa ca. den halve Strækning nemlig fra Bellevue og til Sprøjtehuset ikke findes nogen offentlig Kloakledning. Strandvejen har paa denne Strækning en aaben Grøft, og Overfladevandet siver ind over Ejendommene paa Søsiden. Dette kan vel næppe kaldes en rationel Afvanding, lige saa lidt som den Tilstand, at saa godt som alle Ejendommene paa Strandsiden lige fra Klampenborg og op til Havnen ikke have Afløb til nogen offentlig Kloak, hvorfor Søvandet og Strandkanten forurenes fra en Masse primitive Særledninger til Sundet. End mindre »rationelt« kan det formentlig kaldes, naar nogle Ejendomme have direkte Afløb for deres Spildevand ud i Havnen.

Vi have dernæst udtalt, at Springforbis Omdannelse ti Station strandede paa Sogneraadet, idet dette nægtede at overtage som offentlig Vej den lille Vejstrimmel, der gaar fra Jærnbanen til Strandvejen. Dette paastaar Sogneraadet er *usandt*.

Vi skulde fremdrage denne Sag, da den viser hvorledes Sogneraadet formener, at man skal omgaas Sandheden, og hvor vanskeligt det er at formaa det til at udrette Noget.

For Raadvad og den nordlige Del af Taarbæk spiller det en afgørende Rolle, at Stoppestedet Springforbi indrettes som Station. Etableringen heraf forudsætter betydelige pekuniære Ofre fra Statsbanernes Side. I Erkendelse af Andragendets Betydning lovede imidlertid Statsbanerne at gennemføre Sagen og opstillede kun som Betingelse, at Sogneraadet overtog ovennævnte lille Vejstrimmel som offentlig. Dette nægtede Sogneraadet med den Motivering, at Vejen først skulde have en vis Bredde og istandsættes. Hvem skulde gøre dette : skulde hele Raadvads og det nordlige Taarbæks Befolkning skillinge sammen hertil, eller var det ikke aldeles selvfølgeligt, at det paahvilede Sogneraadet at gennemføre denne for Befolkningen og de Skovsøgende saa vigtige Sag, der tilmed kunde ordnes af Sogneraadet med forsvindende Beløb.

Men Sogneraadet vilde ikke og saa strandede ogsaa denne Sag paa Sognets Vrangvilje.

Naar endelig Sogneraadet hævder, at Udviklingen i hele Kommunen gaar i Retning af at gøre denne til en Forstad for København, da er dette absolut misvisende.

Taarbæk er og søger lige saa lidt som Skodsborg, Vedbæk, Rungsted osv. at blive en Forstad til København.

Men ej heller kan Lyngby Sogn karakteriseres saaledes.

Med sine over 4000 Tdr. Land vil Lyngby Sogn — foruden Landsbyen Lyngby og Sognets enkelte Fabriker — stadig karakteriseres ved sine store Jordarealer og ved de store Værdier, som disse kunne udnyttes til. At disse i Øjeblikket kun skulde beskæftige 40 skattepligtige Personer maa sikkert enten skyldes en af de »Misforstaaelser«, hvorpaa Sogneraadets Betænkning jfr. ovenfor giver saa mange Exempler, eller ogsaa visse Mangler ved Skatteligningen.

Herpaa vil imidlertid Sogneraadet kunde give nærmere Oplysning.

Sluttelig maa det være os tilladt at fremsætte nogle Bemærkninger med Hensyn til Sogneraadets Behandling af den foreliggende Sag og om Afstemningen i Sogneraadets Møde den 16de Marts d. A.

Spørgsmaalet om Sogneadskillelsen — det vigtigste Spørgsmaal som nogensinde er rejst indenfor Lyngby Sogneraad — var første Gang til Behandling i Sogneraadsmøde den 13de Marts d. A.

Det stod paa Dagsordenen, vort Andra-

gende blev oplæst og Sagen blev derefter og efter nogen Diskussion henvist til et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Da det ikke lykkedes at gennemføre hele Dagsordenen den Dag (den 13de) udsattes Behandlingen af de resterende Sager — væsentlig Fattig- og Alderdomsunderstøttelses Sager — til et Møde den 16de s. M.

Ikke 1 af de ved Sogneraadsmødet den 13de nærværende 146 Taarbækkere havde nogen Anelse om, at Sogneraadet allerede den 16de s. M. vilde genoptage den til Udvalget henviste Sag, hvilket imidlertid skete efter et forudgaaet Udvalgsmøde paa ca. $^1/_2$ Times Tid! — og det tilmed i et lukket Møde, hvor end ikke Sogneraadets egne Medlemmer forud vare underrettede om, at Sagen vilde komme for.

Den kom derfor disse ganske uforberedt.

Vi tvivle selvfølgelig ikke paa Sogneraadsformandens Loyalitet — denne have vi den største Agtelse for — men vi undres rigtignok over den forcerede Maade, paa hvilken Sagen er bleven behandlet, og som faktisk blev en Overrumpling, tilmed en særlig uheldig Overrumpling eftersom den bevirkede, at den ene af vore Talsmænd i Sogneraadet Fisker Larsen fra Taarbæk, som ikke anede at Sagen kom for, ikke fik Lejlighed til at møde og gøre sin Indflydelse gældende.

Dernæst bevirkede den, at Taarbæk Sogns Befolkning ikke kom til at overvære Raadets Forhandling og Afstemning. Det vilde i højeste Grad have interesseret denne at se, om de 2 af de Sogneraadsmedlemmer, som bo i Sognet, og som skal have stemt sammen med de lyngbyske Sogneraadsmedlemmer— om de virkelig staaende Ansigt til Ansigt med deres Bysbørn og fri for enhver Paavirkning under et lukket Møde vilde have stemt mod vort Andragende og *mod Taarbæks Livssag.* Det bemærkes, at de 2 Herrer: Tømrersvend Nikolaisen — der forøvrigt har forladt Sognet — og Smed Kibenich ikke i det Møde, som Taarbækkerne overværede den 13de Marts, talte mod Sagen.

Vi opfatte Afstemningen som et Brud paa Sogneraadets Forretningsorden og tillade os derfor og da Sagen formentlig ikke kan siges at have været Genstand for en alvorlig Forhandling indenfor Sogneraadet at henstille, at Sagen henvises til fornyet Behandling, hvorunder hele Spørgsmaalet da kan blive oplyst paa mere passende Maade. Hele *den økonomiske Side af Sagen, den, der er den afgørende,* ses saaledes slet ikke at have været berørt.

Med Ærbødighed
Bestyrelsen for Taarbæk Grundejerforening

29. August 1908.

Circulære fra Taarbæk Grundejerforening:

Efter at Lyngby Sogneraad paa det bestemteste havde modsat sig Taarbæk Sogns Udskillelse fra det fælles kommunale Styre, har Københavns Amtsraad i Tilslutning hertil igaar afslaaet i hvert Fald for Tiden, at imødekomme Taarbæk Sogns Befolknings Andragende om kommunalt Selvstyre.

Hermed er denne Sag ikke skrinlagt, thi ikke kan det vel i vor Tidsalder tænkes, at et Raad, der vil kalde sig et Sogneraad, skal kunne paatvinge sig Regimentet over et Sogn mod dette Befolkningens enstemmige Ønske.

Fra nu af vil derfor Taarbæk-Raadvad Sogns Befolkning paa enhver lovlig Maade kæmpe for sin kommunale Selvstændighed og demonstrere sin Uvilje mod det paatvungne Styre.

Taarbæk, den 29de Aug. 1908.

Bestyrelsen for
Taarbæk Grundejerforening.

7. September 1908.

Skrivelse fra Grundejerforeningens Formand til Sogneraadets Formand.

Herr Sogneraadsformand *Piper.*

Paa Taarbæk Grundejerforenings Generalforsamling blev det vedtaget, at nedsætte et Udvalg af Taarbæks Beboere og Villaejere i Anledning af Amtsraadets Nægtelse af vort Andragende om Sogneadskillelsen.

Forinden dette Udvalg foretager sig videre vilde det gærne have en Konference med

Herr Sogneraadsformanden, og tillader jeg mig derfor paa Udvalgets Vegne at bede Dem meddele mig, om og hvornaar samt hvor det maatte passe Dem at modtage os.

Formaalet med Konferencen skulde fra Udvalgets Side være at anmode Herr Sogneraadsformanden om nærmere Meddelelse med Hensyn til Taarbæk Sogns Indtægter og Udgifter,

samt en Forespørgsel til Herr Sogneraadsformanden om Lyngby Sogneraads Besvarelse af Grundejerforeningens Andragende til Amtsraadet vil være at betragte som Sogneraadets definitive Nægtelse af at behandle Spørgsmaalet om Adskillelsen og forhandle derom.

Ærbødigst
J. Werner.

17. September 1908.

Svarskrivelse fra Sogneraadets Formand.

Herr Overretssagfører *Werner*.

I Skrivlsen af 7de ds. fra Taarbæk Grundejerforeningen har Herr Overretssagføreren udtalt Ønsket om en Konference mellem det nedsatte Udvalg og undertegnede og har angivet som Formaalet med denne:

1) at anmode mig om nærmere Meddelelser med Hensyn til Taarbæk Sogns Indtægter og Udgifter,
2) samt en Forespørgsel til mig, om Lyngby Sogneraads Besvarelse af Grundejerforeningens Andragende til Amtsraadet vil være at betragte som Sogneraadets definitive Nægtelse af at behandle Spørgsmaalet om Adskillelsen og at forhandle derom.

Da jeg ikke alene var i Stand til at besvare det sidste Spørgsmaal, har jeg forelagt det for Sogneraadets Medlemmer i Mødet den 14de ds. og kan meddele, at Raadet fastholder sit een Gang tagne Standpunkt: at det kommunale Fællesskab mellem de 2 Kirkesogne skal bevares.

Da Spørgsmaalet om en Deling af Kommunens Udgifter herefter bliver ganske unyttig, er der jo ingen Grund for mig til at foretage dette betydelige Arbejde.

Iøvrigt er jeg ganske til D'Herrers Tjeneste med Oplysninger og Forhandlinger om alt, hvad der kan tjene til Kommunens Fremgang og Vel.

Et Møde vil bedst kunne blive berammet paa en for alle Parter belejlig Tid ved Forhandling pr. Telefon.

Ærbødigst
E. PIPER.

Et Tilbageblik.

Det første Afsnit af Kampen for Taarbæks kommunale Selvstyre er nu afsluttet, og meget have vi lært af hvad der under dette er oplyst og passeret.

Vi have sét, hvor dybt Uviljen mod det Lyngbyske Regimente bunder i Taarbæk Sogns Befolkning — ikke ustraffet har Sogneraadet i over en Meneskealder udbyttet vort Sogn og vanrøgtet sin Forvaltning af dette.

Vi have dernæst sét, hvorledes hele Befolkningen har samlet sig om Adskillelsessagen. Der er vakt en Interesse for Sognet og dets Fremtid som ingensinde før.

Vi have sluttelig mødt almindelig Sympathi udenfor Sognet og modtager den ene Tilskyndelse efter den anden til endelig at holde ud og genemføre Sogneadskillelsen.

Kun ét Sted har man ikke blot stillet sig afvisende men ganske uforstaaende overfor vore Krav og overfor den rejste Bevægelse, og det er i Lyngby Sogneraad.

Det er bleven sagt, at Taarbæk ligesaa godt kunde have kommunalt Fællesskab med Færøerne som med Lyngby. Og der er noget i det.

Taarbæk Sogn har ikke den mindste Rapport med Lyngby. Dets Sogneraad kender hverken os eller de lokale Forhold og Fornødenheder i vort Sogn.

Sogneraadet har kun een Interesse af Taarbæk Sogn: dets Penge. Det sèr i Taarbæk kun det taalmodige og gode Skatteobjekt — dette vil Sogneraadet ikke slippe, hvor meget der saa iøvrigt taler for Adskillelsen.

Man erindre blot fra i Sommer og Efteraar, hvor Kritiken mod Sogneraadet var paa sit højeste: da nægtede Sogneraadet — af saakaldte principielle Grunde — at anbringe

en Gaslygte — een eneste Lygte drejede det sig om — paa en af Taarbæks aller mest befærdede Veje — Vejen der fører fra Havnen og Gl. Taarbæk op til Skoven og Kirken, — den er dog nu kommen —, medens det samtidig i Lyngby nedlagde sin ganske nye og moderne Skole for at opbygge et Skolekomplex, der skal tjene som Mønster for alle Landets Kommuner, og som ved sin Kostbarhed slet ikke staar i Forhold til Sognets Evner og Lyngbys øvrige Forhold.

Saaledes fordeles Goderne mellem Lyngby og Taarbæk og vi se, at Sogneraadet stadig er og bliver det samme.

Under den Polemik, som har været ført i det sidste Aar, har Taarbæk Sogns Befolkning lært sit Sogneraad nærmere at kende.

Man vil saaledes ikke glemme den Mindedag, da 146 Taarbækkere drog op til Lyngby for at se Sogneraadet og overvære dets Forhandlinger :

Taalmodig holdt de ud i Sogneraadets uhyggelige Lokaler, medens Sogneraadet med en Sendrægtighed uden Lige behandlede en Række ligegyldige Smaasager der stod først paa Dagsordenen. Derefter vare de Vidner til, hvorledes et af de lyngbyske Sogneraadsmedlemmer fornærmede Taarbæks agtede og aldersstegne Repræsentant i Raadet, og sluttelig betegnede den af Taarbæk »Sogn« rejste Bevægelse som Karnevalsløjer.

Men *det blev ikke ved det.*

I sin Betænkning til Amtsraadet om Sogneadskillelsen farer Sogneraadet ud mod os med en Række Beskyldninger om Uvederhæftighed, Usandhed, fordrejede og falske Fremstillinger etc.

Dette for Sogneraadet og dets Forretningsgang saa karakteristiske Dokument have vi optrykt i nærværende Hefte og vi kan uden Overdrivelse sige, at denne Betænkning vil staa som et af de mest upaalidelige Aktstykker til Taarbæk Sogns Historie.

Men hvorledes er den ogsaa bleven til og vedtaget.

Den er vedtaget i et lukket Sogneraadsmøde. Den var ikke sat paa Dagsordenen og Medlemmerne anede ikke, at den skulde for. Aldeles uforberedte kom de til Mødet — den ene af vore Repræsentanter var end ikke til Stede —. Ikke har der fundet nogen Undersøgelse Sted, forinden Udvalget fremkom med Udkastet til Betænkningen, og selve Udvalget har maaske kun ofret $^1/_2$ Times Forhandling paa denne. Sogneraadsmedlemmerne have herefter til deres Amtsraad udtalt sig om Ting og Forhold, som i alt Fald de fleste af dem, ikke havde fjerneste Idé om.

Saaledes forhandler og behandler Lyngby Sogneraad i vore Dage vort Sogns vigtigste Spørgsmaal.

Betænkningen, der kun er underskreven af Sogneraadets Formand, indgik nu til Amtsraadet, og dette gav os Tilladelse til et Gensvar.

Dette vort Svar findes trykt ovenfor og vi spørge herved enhver Taarbækker — enhver der har personligt Kendskab til vort Sogn — om der i denne vor Fremstilling findes noget Punkt, som han ikke fuldt ud kan godkende.

Amtsraadet troede imidlertid ikke os men Sogneraadet. Der kunde vel heller ikke ventes andet, naar dog saalænge Amtsraadet iøvrigt har Tillid til Sogneraadet, og navnlig da Sogneraadets Formand, der tillige er Medlem af Amtsraadet, med al den Autoritet, som han besidder, kastede sig i Breschen for Lyngby mod Taarbæk.

I Amtraadets offentlige Møde nedslog Sogneraadsformanden enhver Undersøgelse med sin kategoriske : »Klagerne ere uberettigede !«

Ja! i Tilslutning til Sogneraadets vel beregnede Omtale i Betænkningen af Taarbæk som den lille og svage Kommune, der kun er henvist til at suge Næring fra de fra København anbragte Kapitaler« mente Sogneraadsformanden at slaa Hovedet paa Sømmet ved at udtale : »at Taarbæks Velstand hvilede paa en Snes Københavnere!«

Vi bede Læserne heraf — Læserne der kende Taarbæks Beboere og Landliggere, disses Antal og Formuesomstændigheder, — vurdere en saadan Udtalelse.

I Virkeligheden har den anklagede Part — Sogneraadet og dets Formand — været sin egen Dommer i denne Sag. Det skér imidletid kun én Gang, og ved nærværende ville vi paa det instændigste protestere mod disse Forhold og mod at Sogneraadet, der indesidder med Materialet til Bedømmelsen af Adskillelsens økonomiske Gennemførelse haardnakket holder disse tilbage.

Den Sejr, som Sogneraadet foreløbig har vundet, tror vi kun er en Pyrhussejr, som man ikke skal misunde det. I alt Fald har det Passerede kun yderligere ansporet os til at arbejde mere for Sogneadskillelsen og aldrig har Stemningen for denne i Taarbæk Sogn været saa stærk som nu.

J. Werner.

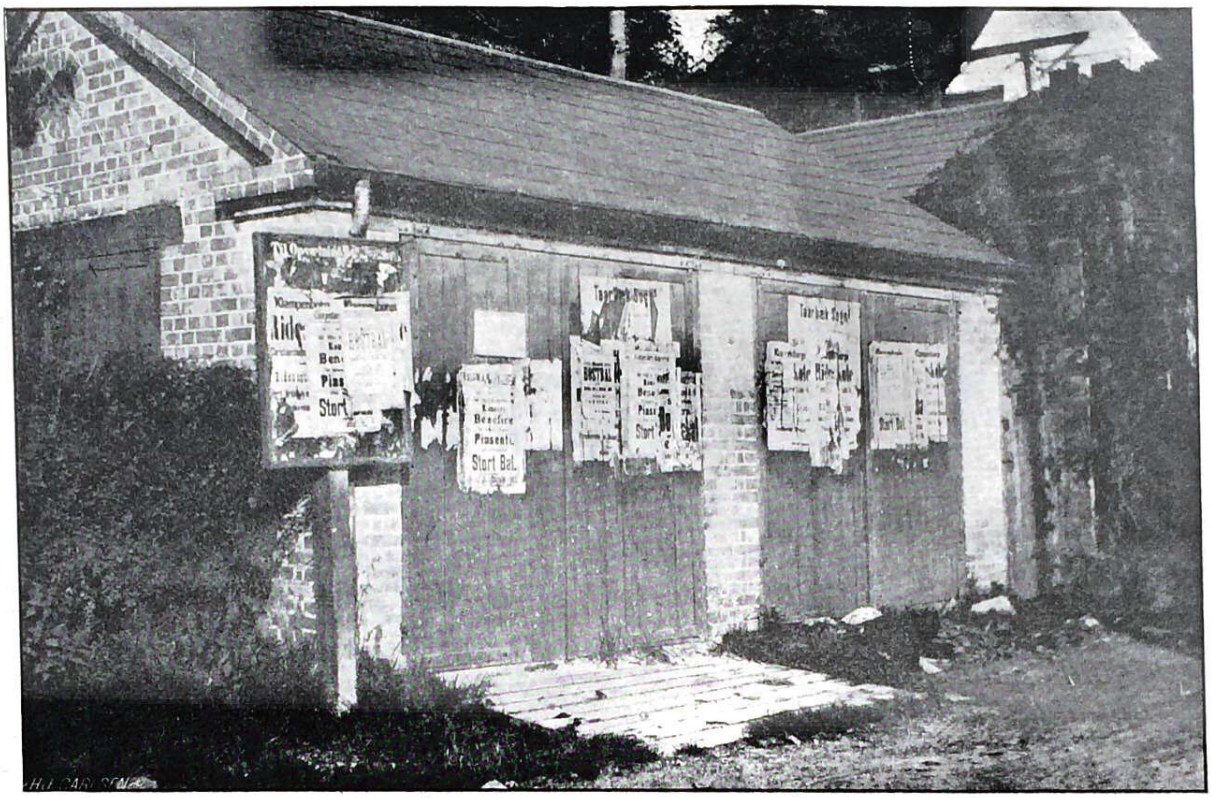

Sprøjtehuset i Taarbæk.
Den eneste kommunale Bygning i Taarbæk, der skyldes Lyngby Sogneraads Initiativ.
Skolen er saaledes i 1823 skænket af Private.
Kirken og Asylet er rejst ved frivillige Bidrag.

Fra Taarbæk Musæum.

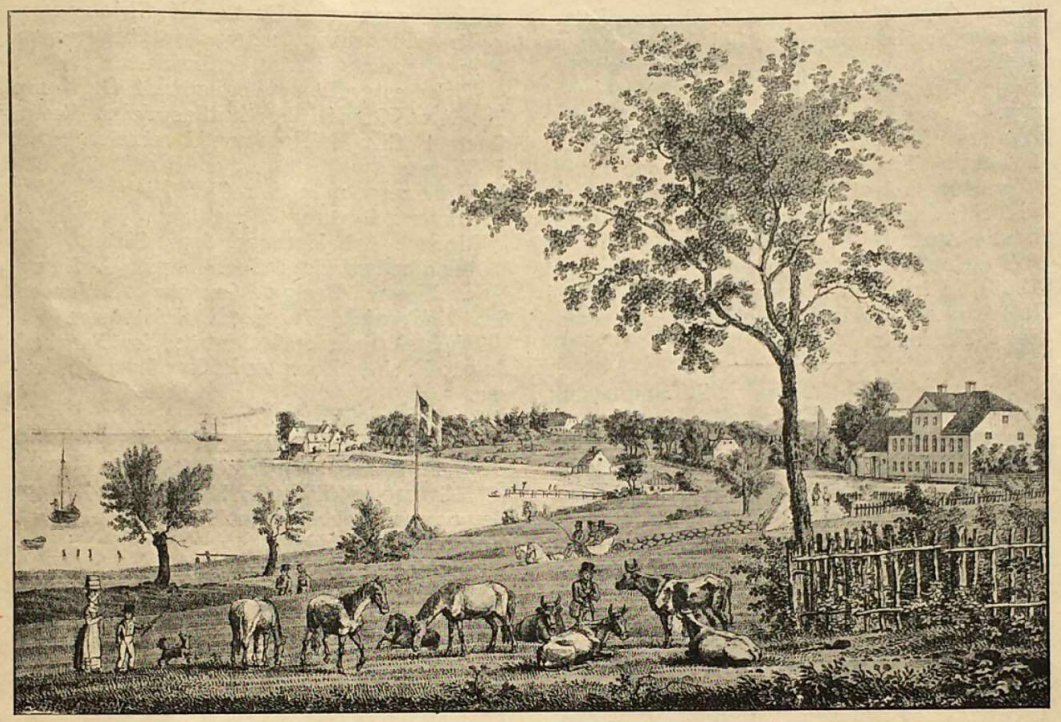

Udsigt fra Klampenborg 1823.

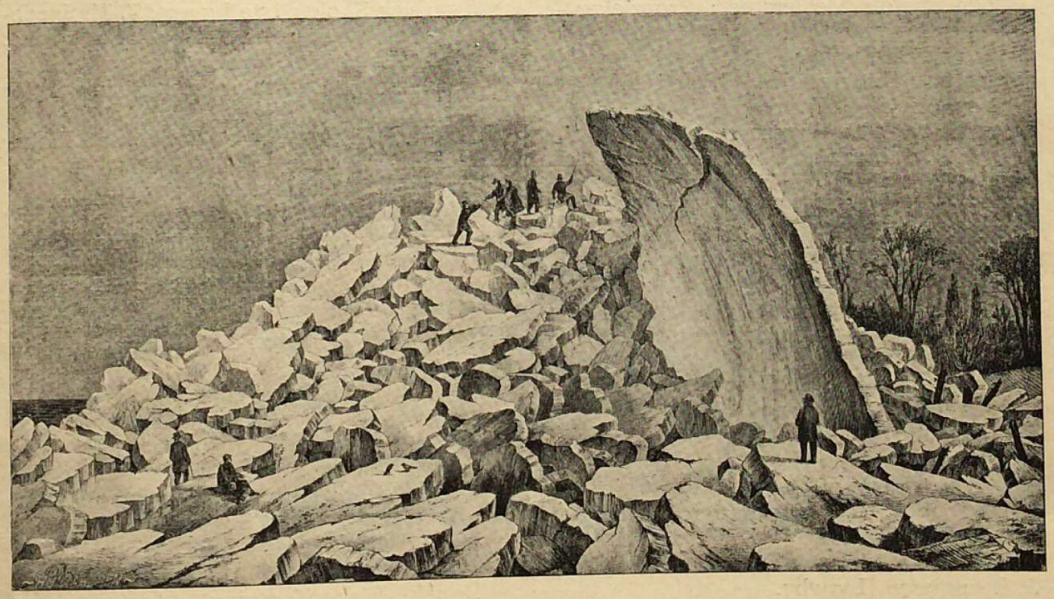

Skrueisen i Taarbæk $^{27}/_{2}$ 1865.

Tegnet af *Carl Baagø*.

Fortegnelse over Institutioner og Foreninger knyttede til Taarbæk Sogn.

Taarbæk Sogn er et selvstændigt Kirke-Sogn. Dets Grænse mod Vest er: Dyrehavens vestlige Hegn. Mod Nord danner Mølleaaen, mod Syd Dyrehavens sydlige Hegn Grænsen. I kommunal Henseende styres Taarbæk Sogn i Fællesskab med Lyngby af et Sogneraad, der har sit Sæde i Lyngby. Taarbæks Sogn henhører under Københavns Amt, Amtsstue og nordre Lægedistrikt, 2den Landsthingskreds og Københavns Amts 4de Folkethingskreds.

Taarbæk Sogn har sin egen Kirke (bygget 1863), Kirkegaard (anlagt 1906), Skoler i Raadvad og Taarbæk, Apothek og Jordemoder i Taarbæk.

Amtsraadets Medlemmer: Stiftsamtmand C. P. M. Bache. Etatsraad N. Andersen. Jægermester F. J. K. Breit. Proprietær P. Hansen. Proprietær J. P. Hansen. Købmand E. Larsen. Proprietær E. G. Piper og Proprietær M. P. Tønnesen.

Amtsvejinspektør: R. W. Winkel.

Vejmand for Taarbæk: Georg Jensen.

Jurisdiktion: Birkedommer C. Valeur.

Birkefuldmægtige: Cand. juris Conrad Eberlin og cand. juris Gemzøe.

Sognefoged: Gartner Chr. Nielsen.

Politistationen i Taarbæk: Inspektionsbetjent E. Eskildsen. Betjent J. V. Andreasen.

Forstvæsenet: Jagtjunker S. Petersen.

Sogneraadets Medlemmer: Proprietær P. G. Piper (Formand), Købmand Bugge, Tømrermester C. Christiansen, Proprietær Chr. Jørgensen, Hattearbejder J. Jensen, Læge J. Lemcke, fhv. Købmand Laur. Møller, Malermester Chr. Sørensen, Forretningsfører, Folkethingsmand J. Wilmann (alle hjemmehørende i Lyngby Sogn) samt Partikulier Johs. Garrn, Fisker Peter Larsen, Smed P. D. Kibenich og Tømrer Ingv. Nielsen (de 4 sidstnævnte hjemmehørende i Taarbæk Sogn).

Kommunesekretæren: V. Rydahl, Lyngby

Kommuneingeniøren: Cand. polyt. H. V. Christensen, Lyngby.

Skatteopkræver: C. Harms, Taarbæk.

Sundhedskommissionens Medlemmer for Taarbæk Sogn: Malermester Chr. Hindberg og Skomagermester L. Olsen.

Bygningskommissionens Medlemmer for Taarbæk Sogn: Murermester H. Fich og Gartner Chr. Nielsen.

Vandsynsmændene: Formanden Sagfører V. Rasmussen, Lyngby.

Snefoged: Tømrermester M. Schuldt.

Brandfoged: Gartner H. Skjoldager.

Strandfoged: Fisker Lars Petersen.

Hegnsynsmand: Gartner H. Skjoldager.

Strandopsynsmand: Fisker Ole Hansen.

Sognepræst: Pastor Gerhard Kemp.

Kirkebestyrelsen: Sognepræst G. Kemp, Dr. Arn. Gamél, Partikulier Johs. Garrn, Gartner Chr. Nielsen og Overretssagfører J. Werner.

Kirkeværge: Gartner Chr. Nielsen.

Graver: Gartner E. Bentzen.

Ringer: Arbejdsmand Jens Olsen.

Menighedsraadet: Sognepræst G. Kemp, Frk. Hanne Bering, Gartner A. Jensen, Smed Kibenich, Husejer R. Kristensen.

Hjælpekasssen: Medlemmer for Taarbæk Sogn: Frøken Føns og Fisker Rasmus Jensen.

Asylbestyrelsen: Sognepræst G. Kemp. Juvelerer J. Hertz, Førstelærer J. Jacobsen, Læge F. Kalko, Apotheker C. Haaber Larsen, Grosserer Thomas Møller, Revisor F. Neumannn, Gartner Chr. Nielsen, Overretssagfører J. Werner.

Asylmoder: Fru Ingwardsen.

Medhjælper: Frk. Dagmar Ingwardsen.

Skolekommissionen for Taarbæk Sogn: Sognepræst G. Kemp, Smed Kibenich, Købmand Ravn.

Vedrørende Taarbæk.

Taarbæk Skole: 1ste Lærer: J. H. Jacobsen. 2den Lærer: Chr. Jensen. Lærerinde: Frøken Hanne Bering.

Taarbæk Havnebestyrelse: Fisker Peter Larsen (Formand), Partikulier Johs. Garrn (Kasserer), Fisker Søren Johansen, Fisker Carl Chr. Sørensen.

Havnefoged: Fisker Ole Jensen.

Taarbæk Grundejerforenings Bestyrelse: Overretssagfører J. Werner (Formand), Grosserer Thomas Møller (Næstformand), Købmand S. Bredvad, Partikulier Johs. Garrn, Læge F. Kalko, Etatsraad, Generalkonsul Carl Norstrand, Skomagermester L. Olsen.

Taarbæk Fiskeriforenings Bestyrelse: Fiskerne N. P. Jensen (Formand), Vald. Jensen, Peter Larsen, P. A. Petersen, Emil Sørensen.

Taarbæk Fiskeres Arbejderorganisations Bestyrelse: Fiskerne Søren Sørensen (Formand), Emil Jensen, Johs. Nielsen, Hans Jørgen Nielsen.

Dansk Fiskeriforening: Amtsrepræsentant: Fisker Peter Larsen.

Sangforeningen Brages Bestyrelse: Fi-

skerne Emil Jensen (Formand), Søren Sørensen, Emil Sørensen, Peter Petersen.

Foreningen Juleglædens Bestyrelse : Købmand Sofus Bredvad (Formand), Malermester Chr. Hindberg, Fisker Emil Jensen, Fisker Emil Sørensen, Murer Hans Peter Sørensen.

Taarbæk Sygeplejeforenings Bestyrelse : Læge F. Kalko (Formand), Købmand S. Bredvad, Frøken H. Bering, Portør Dippel, Malermester Chr. Hindberg, Fisker N. P. Jensen, Frøken Johanne Olsen, Skomagermester Laur. Olsen.

Konservativ Forenings Taarbæk Bestyrelse : Gartner J. Skjoldager (Formand), Gartner C. Harms, Malermester Chr. Hindberg, Tømrermester Olsen, Købmand Th. Rasmussen.

Socialdemokratisk Vælgerforenings Bestyrelse : Fisker Peter Larsen (Formand), Arbejdsmand Anders Andersen, Tømrer Hjalmar Hansen, Tømrer J. Nielsen.

Taarbæks Begravelseskasses Bestyrelse : Skomagermester L. Olsen, Murermester H. Fich, Fisker J. Sørensen.

Taarbæks selskabelige Forenings Bestyrelse : Arbejdsmand Hans Petersen (Formand).

Vedrørende Raadvad.

Raadvad Skole : Lærer Peder Bøjsen Outsen.

Raadvad BrugsforeningsBestyrelse : Smed L. P. Nielsen (Formand), Formand Høyby, Smed G. Serritslev, Alb. Nielsen, Bogholder Nielsen (Forretningsfører).

Raadvad Syge- og Begravelseskasses Bestyrelse : Smed L. P. Nielsen (Formand), Chr. Høyby, H. F. Nielsen, Einar Kibenich, N. Chr. Jensen, Axel Michelsen.

Jærn- og Metalslibernes Arbejdsløshedskasses Bestyrelse : Sliber Th. Voigt (Formand), O. Voigt, V. Christensen.

Raadvads Hjælpeforening af 1866's Bestyrelse : Smed Arn. Kaiser (Formand), G. A. Sørensen, P. D. Kibenich, Osv. Voigt, Einar Kibenich, H. P. Jensen.

Raadvad Sangforening : Enighedens Bestyrelse : Smed Osv. Voigt (Formand), Alf. Nielsen, Arn. Kaiser, Einer Kibenich, W. Christiansen, H. P. Jensen.

Smedenes Fagforenings Bestyrelse : Smed L. P. Nielsen (Formand), R. Hansen, G. P. Sørensen.

Slibernes Fagforenings Bestyrelse : Th. Voigt (Formand), O. Voigt og V. Christiansen.

Tobaksarbejdernes Forbund : Repræsentant : Chr. Petersen.

Dansk Jærn- og Metalsliberforbund: Medlem af Hovedbestyrelsen : Th. Voigt.

Samvirkende Fagforbund : Repræsentant : Th. Voigt.

Hjem fra Arbejdet.